Ἔτος Α'. | Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27. ἑκάστου μηνός. | Ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ τῇ 1|13 Μαρτίου 1882 | Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ρούβλ. 16. | Ἀρ. 21.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ὡραῖαι τοποθεσίαι ἐν Ἑλλάδι. Ἡ Κασταλία πηγή. — Ἀναβασις εἰς τὰ Μέτεωρα. — Τὰ Μέτεωρα (συνέχεια). — Ἀγαπῆς τραγῳδία. — Μαργαρίται. — Τὸ ἄσμα τοῦ Χιαβάθα (συνέχεια). — Λεβάντης καὶ Κοπλαρόντα. — Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ ἐπιλογία καὶ ἡ ἐν αὐτῇ ἐπιροὴ τοῦ Βυζαντισμοῦ. — Διάφορα εἴδη ἀλιείας. — Πολιτικὴ ἐπιθεώρησις. — Οἰκονομικὴ ἐπιθεώρησις. — Βιβλία νεοφανῆ. — Διάφορα. — Ἐφημερίδιον τοῦ Ἑσπέρου.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ὡραῖαι τοποθεσίαι ἐν Ἑλλάδι. Ἡ Κασταλία πηγή. — Ἀνάβασις εἰς τὰ Μέτεωρα. — Ἀγαπῆς τραγῳδία (εἰκὼν 8ών). — Τὰ Μέτεωρα (Ἑλληνικαὶ μορεί). — Διάφορα εἴδη ἀλιείας (εἰκόνες ἑπτά).

ΩΡΑΙΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Η ΚΑΣΤΑΛΙΑ ΠΗΓΗ.

(Μετὰ εἰκόνος.)

Πλησίον τῶν Δελφῶν ἔκειτο ἡ πηγὴ Κασταλία, ἡ ἱερὰ πηγή, ἡ παρέχουσα τὸ ὕδωρ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκαθαρίζοντο οἱ μεταβαίνοντες νὰ ἐρωτήσωσι τὸν χρησμόν, ὡς σήμερον καθαρίζονται ἐν τῷ Γάγγῃ ποταμῷ οἱ Ἰνδοὶ πρὶν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν μεγάλην παγόδαν.

Παρὰ τὴν εἴσοδον γιγαντιαίας χαράδρας καὶ ὑπὸ βράχους ἀποτόμους 600 μέτρων ὕψος ἔχοντας ἐκρέει ἡ πηγὴ τῆς Κασταλίας. Ἡ ἐκεῖ εὑρισκομένη τουρκικὴ κρήνη ἐσκιάζετο ἐπὶ τουρκοκρατίας ὑπὸ τρισμεγίστου πλατάνου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον, ὡς ἔλεγεν ἡ παράδοσις, ἡ Λητὼ ἐγεννησε τὰ δίδυμα αὐτῆς τέκνα, τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν. Ὁ μέγας οὗτος πλάτανος κατέπεσε τῷ 1840, καὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ κατέλαβον δύο μικροὶ πλάτανοι, διαιωνίζοντες τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν. Ἡ μία τῶν δύο

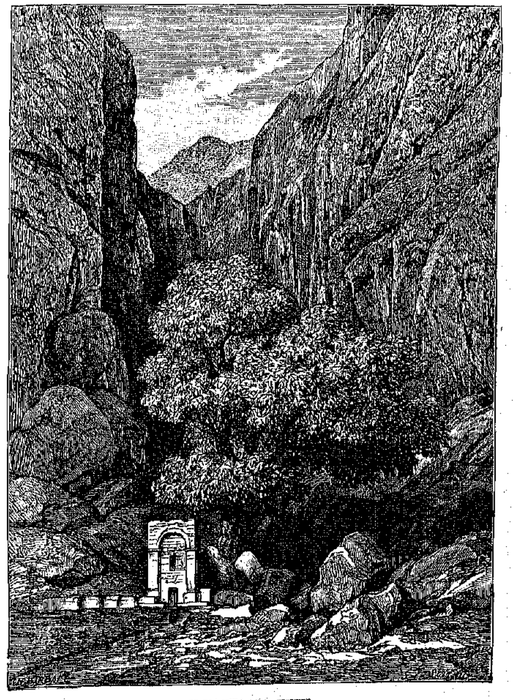

Η ΚΑΣΤΑΛΙΑ ΠΗΓΗ.

ὑψηλῶν κορυφῶν, τῶν ἐπικρεμαμένων τῆς Κασταλίας ἐλέγετο Γάμπεια, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐκρημνίσθη ὁ Αἴσωπος, ὅστις ἑν τινι τῶν Ἀπολόγων αὐτοῦ ἐμέμφετο πικρῶς τῆς δολιότητος καὶ ἀπληστίας τῶν ἱερέων τοῦ Ἀπόλλωνος.

Σήμερον τὰ πάντα ἐξηφανίσθησαν, τὰ πάντα ἠλλοιώθησαν· ἐρείπια κατέλαβον τὴν θέσιν τῶν περιφανῶν ναῶν· τεμάχια κιόνων, τεθραυσμένα ἐπιστύλια, τμήματα ἐπιγραφῶν, ἐφθαρμένων κατὰ τὸ πλεῖστον, εἶναι τὰ μόνα ἴχνη τὰ ἀνακαλοῦντα εἰς τὴν μνήμην τὴν ἀρχαίαν μεγαλοπρέπειαν. Ζῶσαι μόνον ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς καταστροφῆς καὶ τῶν ἀμόρφων ἐρειπίων σώζονται αἱ ἱεραὶ πηγαί, ῥέουσαι σήμερον ἔτι ὡς ἔρρεον ἐν τοῖς κλεινοῖς τῆς ἀρχαιότητος χρόνοις, καὶ ἀποδεικνύουσαι ὅτι τὰ τῆς φυσέως εἶναι αἰώνια, ἐν ᾧ πάντα τὰ ἀνθρώπινα εἶναι φθαρτά.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ.

Τῇ 20|4 Μαρτίου 1882.

Ὁ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ διαμένων ἀκούει καθ' ἑκάστην περὶ παραδόξων ἀπεργειῶν καὶ βλέπει τοιαύτας. Ἐγὼ αὐτὸς ἐνθυμοῦμαι πρὸ ἐτῶν ἐν Βερολίνῳ παραδοξοτάτην καὶ ἐπίμονον ἐπὶ ἡμέρας ἀπεργίαν ἀμαξηλατῶν. Ἀλλὰ τί θὰ εἴπητε ἂν ἀκούσητε ὅτι καὶ ἡμεῖς εἴχομεν ἐν Ἀθήναις τριήμερον ἀπεργίαν τίνων; τῶν κρεωπωλῶν. Ὁ ἐφετεινὸς βαρὺς χειμών, ἡ ἐπιπεσοῦσα κατὰ τῶν βοῶν πρό τινος ἐπιδημία, ἴσως δ' ἐν μέρει καὶ ἡ ἕνεκα τῶν πολλῶν ἐφετεινῶν μεγάλων κατὰ τοὺς χοροὺς δείπνων μείζων κατανάλωσις κρεῶν, διὰ νὰ μὴ παραλείψω καὶ ταύτην τὴν ἰδέαν τῶν πολλῶν, ἤτις ὅμως εἶνε βεβαίως ὑπερβολική, ἐπήνεγκον ἔκτακτον παρ' ἡμῖν σπάνιν καὶ ἐπαύξησιν τῆς τιμῆς τῶν κρεῶν. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρω Ὑμῖν ὅτι τὸ ὀβελιον κρέας ἀντὶ δρ. 1,80, ὅσον ἐπωλεῖτο κατ' ἀκὰν — ἔχομεν, βλέπετε, ἀκόμη τὰ τουρκικὰ σταθμά — ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ χειμῶνος, ἀνῆλθε τὰς τελευταίας ἡμέρας εἰς δρ. 2,60. Ἡ ὑπερβολικὴ αὕτη αὔξησις τῆς τιμῆς ἠνάγκασε τὴν ἀστυνομίαν ὡς ἀρχὴν ἀγορανομικὴν νὰ προβῇ, ἀλλ' ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐπενέβη ὑπῆρξε σχεδὸν μωρός. Ἐξυπνήσαντες μίαν πρωΐαν εἴδομεν ἐν ταῖς ἐφημερίσι δημοσιευμένον τὸ φιλόπολι αὐτῆς νεῦο, συνοδευόμενον ὑπὸ πίνακος τῶν ὑπ' αὐτῆς ὁριζομένων τιμῶν τῶν κρεῶν, αἵτινες ἐπεβάλλοντο τοῖς κρεωπώλαις. Αἱ τιμαὶ ὅμως αὗται δὲν ἠδύναντο νὰ ἱκανοποιήσωσι κατ' οὐδένα λόγον τοὺς κρεωπώλας, οὕτινες ἕνεκα τοῦ χειμῶνος εἶχον ἀναγκασθῆ αὐτοὶ νὰ πληρώσωσι μείζονας τιμὰς εἰς τοὺς πωλητὰς τῶν ζώων. Ἀποτέλεσμα τῆς διατιμήσεως ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας παῦσις πάσης πωλήσεως. Τὰ κρεωπωλεῖα ἔμειναν κλειστὰ καὶ μόνον κρυφίως ἐγίνετο ἀραιά τις πώλησις εἰς τὰς παλαιὰς τιμάς. Τέλος χθὲς ἐπῆλθε συμβιβασμὸς μεταξὺ τῶν κρεωπωλῶν καὶ τῆς ἀστυνομίας καὶ ὡρίσθησαν προσωρινῶς μέσαι τινὲς τιμαὶ ἧσσ ἔλθωσιν ἀφθονώτερα καὶ εὐθυνότερα ζῶα εἰς τὴν πόλιν. Ὁ τρόπος τῆς ἀγορανομικῆς ἀρχῆς ἐπεκρίθη γενικῶς. Ἀπεφάσισε μὲν νὰ πειθαναγκάσῃ τοὺς κρεωπώλας εἰς ὑποβίβασιν τῶν τιμῶν, ἀλλ' ἔπρεπε πρότερον νὰ φροντίσῃ περὶ προμηθείας ζώων, ὥστε ἐν περιπτώσει ἐπιμονῆς αὐτῶν νὰ προμηθεύσῃ αὐτὴ εἰς τοὺς πολίτας κρέας ἀντὶ τῆς τιμῆς ἣν ὥριζεν. Ὁπωσδήποτε ὁ διευθύνων σήμερον τὴν διοικητικὴν ἀστυνομίαν γραμματεὺς κ. Σακελλαριάδης ἔδειξε καὶ ἐν τούτῳ καὶ ἔν τισιν ἄλλοις προθυμίαν καὶ θέλησιν.

Θέλησιν ἤρχισε ν' ἀναπτύσσῃ τέσαρ μείζονα ὅσῳ πλησιάζει ὁ χρόνος τῶν νέων δημοτικῶν ἐκλογῶν καὶ ὁ δήμαρχος ἡμῶν. Αἱ ὑπόνομοι τῆς πόλεως καθαρίζονται τακτικῶς, πρόχειρά τινα ἄλλα μέτρα ἐκ τῶν στοιχειωδῶν διὰ τὴν καθαριότητα πάσης πόλεως ἤρξαντο λαμβανόμενα, τὸ ζήτημα τῆς οἰκοδομήσεως τοῦ νέου θεάτρου ἀπεφασίσθη, καθ' ἃ ἤδη ἀνήγγειλα Ὑμῖν, καὶ ἐν γένει παρατηρεῖται κίνησίς τις ἐν τοῖς δημοτικοῖς πράγμασιν. Ἀλλὰ τὸ ὅλον δὲν ἔχει καλῶς. Τὰ πάντα γίνονται ἡμιτελῆ καὶ ἐπικρατεῖ ἐν τῷ συνόλῳ ἀστάθειά τις καὶ ἀβεβαιότης καὶ ἀτασθαλία. Ἀνοίγονται λάκκοι καὶ μένουσιν ἀνοικτοί· τὸ ἐξ αὐτῶν ἐξαιρεθὲν χῶμα σχηματίζει σωροὺς· ἄρχεται ἡ διόρθωσις τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως καὶ δὲν τελειόνει ποτέ· γίνονται προσπάθειαι περὶ αὐξήσεως τοῦ ὕδατος τῆς πόλεως — ζητήματος ζωτικωτάτου — καὶ δὲν εἶνε σπουδαῖαι ἡ συνδέονται οὕτω μετὰ συμφερόντων ἰδιωτικῶν ὥστε ἀγνοεῖ τις ποῦ παύει τὸ ἰδιωτικὸν κέρδος καὶ ποῦ ἄρχεται τὸ δημοτικὸν καλόν· οἰκοδομεῖται ἀγορὰ καὶ αἱ ἐργασίαι ἀναστέλλονται περὶ τὸ τέλος εὑρισκομένων τῶν τοίχων ἀνεπαρκῶς στερεῶν. Μὲ μίαν λέξιν ἐλλείπει ἀπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ ἀπὸ τοῦ δημάρχου σχέδιόν τι προδιαγεγραμμένον, σταθερόν, γενναῖον, δυνάμενον νὰ προνοήσῃ καὶ διαγράψῃ τὰ μέλλοντα γενέσθαι καὶ νὰ προσπορίσῃ τῇ πόλει τὰ μέσα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀποφασισθέντων. Προστίθεται δὲ εἰς ταῦτα καὶ ἄλλο κακόν, ὅτι ὅταν ποτὲ ἡ κυβέρνησις θελήσῃ ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὰ τοῦ δήμου, τὸ πράττει ἀσκέπτως καὶ χαριστικῶς πρὸς τοὺς φίλους της ἢ τοὺς εὐνοουμένους, ὥστε ἀντὶ βλάβης προέρχεται ζημία. Ἀπεφασίσθη ἐπ' ἐσχάτων ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς ὑπὲρ τῆς ὑγιείας καὶ τῆς καθαριότητος τῆς πόλεως. Ἐκτὸς τοῦ προέδρου τοῦ ἰατροσυνεδρίου, ὅστις βεβαίως ἔχει ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ταύτῃ προεδρεύουσαν θέσιν, οἱ λοιποὶ διορισθέντες ἀνήκουσι πάντες εἰς τὴν τάξιν τῶν λεγομένων ὁμογενῶν ἤτοι τῶν παρ' ἡμῖν ἐκ τῶν ἔξω ἐγκαθιδρυθέντων πλουσίων. Μόνος λόγος τοῦ πράγματος εἶνε ὅτι δύνανται ἢ καὶ ὑπόσχονταί τινες τούτων νὰ χορηγήσωσι χρήματα ὑπὲρ τῆς πόλεως. Ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι οἱ κύριοι οὗτοι πολὺ εὐχαρίστως θὰ παρεῖχον ὅσα ἐνάμιζον ὅτι δύνανται νὰ χορηγήσωσι καὶ ἄνευ τοῦ ἀσκόπου τούτου διορισμοῦ αὐτῶν ὡς μελῶν ἰδίας ἐπιτροπῆς ὑπὲρ τῆς ὑγιείας καὶ τῆς καθαριότητος τῆς πόλεως. Μεταξὺ τῶν χρυσῶν ὀνομάτων τῶν διορισθέντων δὲν εἴδομεν οὔτε ἕνα φαρμακοποιόν, οὔτε ἕνα χημικόν, οὔτε ἕνα μηχανικόν, οὔτε ἕνα ὁδοποιόν, οὔτε τέλος ἄνδρας τοιούτους οἵους καλεῖ ἡ περίστασις καὶ οἷοι θὰ εἶχον τὸν τόπον των ἐν τοιαύτῃ ἐπιτροπῇ. Κακίζω τὴν ἐκλογὴν ταύτην, ἐπειδὴ παρατηρεῖται παρ' ἡμῖν γενικευόμενον φαινόμενόν τι ὅπερ δυσαρέστως μόνον δύναται νὰ ἔχῃ συνεπείας, λέγω τὴν ὑποδοῦλωσιν τῶν πάντων εἰς τὴν πολιτικὴν ἢ τὸ χρῆμα. Ἀποτυχόντες βουλευταὶ διορίζονται καθηγηταὶ τοῦ πανεπιστημίου, πολιτευόμενοι ἐκλέγονται πρόεδροι ἢ διευθυνταὶ ἑταιρειῶν, συλλόγων καὶ πιστωτικῶν καταστημάτων, οἱ δὲ ἐπιστήμονες, οἱ ἐπαίτοντες, εἶνε καταδεδικασμένοι νὰ ἐργάζωνται, πολλάκις νὰ ἐργάζωνται χωρὶς νὰ τιμῶνται καὶ χωρὶς ν' ἀπολαμβάνωσί τι. Τὰ τοιαῦτα εἶνε βεβαίως ἄτοπα ἄτινα πιστεύομεν νὰ ἐκλείψωσι σὺν τῷ χρόνῳ, ὅταν ἀφ' ἑνὸς μὲν διαδοθῇ μᾶλλον τὸ γνῶθι σαυτόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ καταστῶσιν εὐπαρρησιαστότεροι οἱ ἄνδρες τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Ἔγραφον Ὑμῖν ἄλλοτε περὶ τῆς ταπεινῆς θέσεως εἰς ἣν εὑρίσκεται παρ' ἡμῖν ἡ γεωγραφία, ἀνέφερον δὲ ἤδη τότε τὸν ἀκάματον φίλον τῆς γεωγραφίας, κ. Ἀ. Μηλιαράκην, ὅστις ὅσῃ αὐτῷ δύναμις ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν γεωγραφικῶν γνώσεων παρ' ἡμῖν. Κατ' αὐτὰς ἐξέδωκεν ὁ φιλόπονος οὗτος λόγιος βραχὺν Ὁδηγὸν τῶν ἁπλῶν τοπογραφικῶν περιγραφῶν, θέλων νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας εἰς τοὺς θέλοντας νὰ γράφωσι μονογραφικὰς πραγματείας περὶ ἑλληνικῶν χωρῶν. Καὶ ἡ μὲν συγγραφὴ αὐτοῦ εἶνε, ὡς εἰκός, ἐράνισμα ἐξ ἀξιολόγων εἰδικῶν συγγραφῶν τῆς Ἑσπερίας, ἀλλ' ὁ κ. Μηλιαράκης κατώρθωσεν οὐχ ἧττον νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸ θέμα ἑλληνικὴν ζωὴν διὰ τῶν ἀξιολόγων ὅρων οὓς συνήγαγεν ἢ ἔπλασε. Τινὲς τούτων παρελήφθησαν ἐπιτηδειότατα ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ λαοῦ. Ἐξεδόθη δὲ τὸ βιβλιάριον ὑπὸ τῶν καταστημάτων Ἀνδρέου Κορομηλᾶ, ἅτινα ἀπό τινος ἐργάζονται φιλοτιμότατα καὶ δραστηριώτατα πρὸς βελτίωσιν τῆς τυπογραφικῆς φιλοκαλίας καὶ πρὸς δημοσίευσιν ὅσον ἔνεστιν ἀξιολόγων συγγραφῶν. Προκηρύσσουσι δὲ τὰ καταστήματα ταῦτα τὴν προσεχῆ ἔναρξιν τῆς δημοσιεύσεως Ἀρχείου γεωγραφικοῦ, περιοδικῆς συγγραφῆς μελλούσης νὰ δημοσιεύῃ τὰς ἀρίστας τῶν μονογραφιῶν, αἵτινες θὰ στέλλωνται αὐτοῖς συντεταγμέναι κατὰ τὰς ἐν τῷ Ὁδηγῷ τοῦ κ. Μηλιαράκη διδομένας συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας. Εὐχόμεθα ἐπιτυχίαν εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο, διότι οὕτω θὰ κατορθωθῇ νὰ πλασθῇ καὶ παρ' ἡμῖν γεωγραφικὴ φιλολογία καὶ διαδοθῇ προσηκόντως ἡ μελέτη τῆς γεωγραφίας.

Αἱ ἐφημερίδες τῆς σήμερον δημοσιεύουσιν εἴδησίν τινα καθ' ἣν ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ἠγόρασεν ἀντὶ 250 χιλ. δραχμῶν μέγα παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἄρεως, τὸ κοινῶς λεγόμενον Πολύγωνον, οἰκόπεδον τοῦ κ. Κεχαγιᾶ, ἐφ' οὗ μέλλει νὰ κτισθῇ μέγαρον διὰ τὸν διάδοχον τοῦ Ὀρόνου. Ὁ γνωρίζων τὰς Ἀθήνας τὰς πρὸ εἰκοσαετίας θὰ ἐκπλαγῇ βεβαίως ἐπὶ τῇ θέσει ἐν ᾗ μέλλει νὰ οἰκοδομηθῇ τὸ μέγαρον τοῦτο, ἀλλὰ σήμερον ὁ τόπος ἐκεῖνος δὲν εἶνε πλέον ἔρημος, ἀπ' ἐναντίας δὲ ὀσημέραι ἐξαπλοῦται ἡ πόλις πρὸς τὰ ἐκεῖσε καὶ μετὰ βραχὺν χρόνον θὰ εἶνε πλεῖστοι οἶκοι ἐκτισμένοι· ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ οἰκοδόμησις μεγάρου τοῦ διαδόχου θὰ σχηματίσῃ πρὸς τὰ ἐκεῖ νέον κέντρον. Εὐχόμεθα δὲ ἵνα καὶ ἠθικῶς τὸ νέον τοῦτο μέγαρον καταστῇ κέντρον νέου ἐθνικοῦ βίου.

Ἔχω ἐνώπιόν μου δύο ἀξιολόγους συγγραφάς, περὶ ὧν κρίνω ἀναγκαῖον νὰ εἴπω ὀλίγας τινὰς λέξεις, ἀνεπαρκεῖς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τοῦ καθηγητοῦ τῆς θεολογίας κ. Ἀνασ. Διομήδους Κυριακοῦ πληροῖ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φιλολογίᾳ, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐν τῇ καθόλου ἐπιστήμῃ, ἀληθῆ ἀνάγκην. Εἶνε συγγραφὴ διῃρημένη εἰς τόμους δύο, ὧν ὁ μὲν πρῶτος πραγματεύεται τὴν ἱστορίαν τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν ἀρχῶν αὐτῆς μέχρι τοῦ 860 μ. Χρ. ἤτοι μέχρι τοῦ Σχίσματος, ὁ δὲ δεύτερος πολλῷ ἀγκωδέστερος ὢν καθικνεῖται μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν. Τὸ νέον ἐν τῇ συγγραφῇ ταύτῃ εἶνε ἡ ἱστορία τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἐντεῦθεν, ἐν ᾗ πολλὰ ἀξιόλογα μετὰ κόπου συνειλεγμένα εὑρίσκει ὁ ἀναγνώστης. Τοῦ δὲ φυσικοῦ Δικαίου τοῦ ὑψηγητοῦ κ. Νεοκλέους Καζάζη ἐξεδόθη ὁ πρῶτος τόμος, ἐξετάζων τὸ φυσικὸν δίκαιον ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος μέχρι τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἐγέλου καὶ Κράουζε. Ἡ συγγραφὴ αὕτη δεικνύει, ὡς πᾶσαι αἱ συγγραφαὶ τοῦ κ. Καζάζη, ἐπίμονον μελέτην τοῦ προκειμένου θέματος καὶ συγχρόνως πρωτοτυπίαν ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ διὰ γλώσσης ἥτις ἔχει μὲν ἐνίοτε ξενισμούς τινας, ἀλλ' ἥτις μετέχει γοργότητος καὶ ζωῆς, ἥτις φωτίζει τὰ πολλάκις σκοτεινὰ ζητήματα, ὧν τὴν ἐκτύλιξιν ἀναλαμβάνει ὁ συγγραφεύς. Ἐν τῷ προλόγῳ ὁ κ. Καζάζης μετὰ πικρίας δικαιολογουμένης ἐκφράζεται περὶ τῆς ἐπιμόνου ἀπαγορεύσεως ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ αὐτοτελοῦς ἕδρας τῆς ἐπιστήμης τοῦ φυσικοῦ δικαίου.

Προσθέτω δύο λέξεις καὶ περὶ τῶν Σταλακτιτῶν, συλλογῆς λυρικῶν ποιήσεων τοῦ νεαροῦ κ. Γ. Δροσίνη, ἐκτετυπωμένης μεθ' ὅλως ἰδιαζούσης φιλοκαλίας ἐν τοῖς καταστήμασιν Ἀ. Κορομηλᾶ. Τὰ πλεῖστα τῶν ποιημάτων ἔχουσι βραχύτητα ἐπιγραμματικὴν καὶ ἐνίοτε καὶ χάριν καὶ βάθος ἐπιγράμματος. Ὁ ποιητὴς ὁσημέραι γίνεται πρωτοτυπότερος, ἀπαλλασσόμενος τῶν δεσμῶν τῆς ξενικῆς μιμήσεως. Ἐνίοτε κατορθόνει νὰ πραγματεύηται μετὰ πολλοῦ αἰσθήματος καὶ χάριτος θέματα κοινωνικά. Τοιοῦτον τὸ κάπως μακρὸν ποίημα τὸ ἐπιγραφόμενον ἡ Θυσία, γεννηθὲν ὑπὸ τῆς ὑποτυπώσεως τῆς περυσινῆς ἐπιδημίας. Ἡ εἰς τὸ χωρίον ἐπάνοδος ἔχει τινὰς στροφὰς ὡραίας καὶ ἔμπνευσιν καὶ αἴσθημα, ἀλλ' ἐν συνόλῳ δὲν εἶνε ὁμοιάληθες ἑλληνικῶς ἐξεταζόμενον. Ὁπωσδήποτε ἡ συλλογὴ εἶνε ἀξία ἀναγνώσεως.

Καλλίας.

ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ.

(ΜΟΝΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ.)

(Μετὰ εἰκόνων.)

(Συνέχεια. Ὅρα προηγ. τεῦχος.)

Ὁ ἡγούμενος Νεῖλος ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἀνεγείρας ἐπὶ τῶν βράχων τὰς πρώτας ἐκκλησίας πρὸς ἄμυναν ἑαυτοῦ τε καὶ ὅλης τῆς Θηβαΐδος, διότι ἀληθῶς, καθ' ἃ ἀναφέρει τὸ χειρόγραφον, μέγας τρόμος ἐπεκράτει τότε ἕνεκα τῶν λῃστῶν. Εἰς μνήμην τοῦ γεγονότος τούτου ἐγένετο ἡ ἑξῆς ἐπιγραφὴ μετὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν τεσσάρων ἐκκλησιῶν· "Ἀνεγερθὲν ἐξ ὁλοκλήρου καὶ κοσμηθὲν "δι' εἰκόνων τῇ συνδρομῇ καὶ δαπάναις τοῦ ἀξιοτίμου μοναχοῦ "καὶ ἱερέως Κὺρ Νείλου καθηγουμένου τοῦ σεβαστοῦ καὶ ἱεροῦ "μοναστηρίου τῆς Ὑπεραγίας Μητρὸς τοῦ Θεοῦ, Δουπιανῆς, καὶ "προεξάρχοντος τῆς Θηβαΐδος τῆς Στάγης, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐβα-"σίλευεν ἐν Τρίκκῃ ὁ εὐσεβέστατος καὶ εὐτυχέστατος Κύριος Συ-"μεὼν Παλαιολόγος Οὐρέσιος, καὶ ἦτον ἐπίσκοπος Στάγης ὁ ἀγα-"πητότατος τῷ Θεῷ Κὺρ Βησσαρίων, ὁ ἡμέτερος ἱεράρχης, ἐν "ἔτει 6875. (Ἔτος τῆς Κοσμογονίας ἀντιστιχοῦν πρὸς τὸ ἔτος "1867 μετὰ Χριστόν.)"

Διάδοχοι τοῦ Νείλου ὑπῆρξαν οἱ καθηγούμενοι Νεόφυτος ἢ Νήφων καὶ ἄλλοι τινὲς θεωρούμενοι πάντες ὡς οἱ μόνοι κορυφαῖοι ἢ πρῶτοι τῆς Θηβαΐδος τῆς Στάγης. Οὗτοι κρατοῦντες τὴν ποιμενικὴν ῥάβδον ἀνὰ χεῖρας ἐπεσκέπτοντο ὅλα τὰ ἐρημητήρια καὶ αὐτὰ τὰ Μετέωρα διοικοῦντες καὶ κυβερνῶντες αὐτὰ κατὰ τὰ κειμενα ἔθιμα.*) Φαίνεται ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ αἰῶνος μητροπολίτης τις τῆς Λαρίσσης, ὁ Κὺρ Διονύσιος ἐτίμησε τὸ πρῶτον πατέρα τινὰ τῶν Μετεώρων, Κὺρ Ἰωάσαφ ὀνόματι, διὰ τοῦ τίτλου τοῦ Ἡγουμένου, ὅστις ἰσοφάριζε πρὸς τὸν τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Στάγης, καὶ ἔκτοτε ἡ κατάχρησις αὕτη ἐξηκολούθησεν. Ὑπῆρξεν ἐν τούτοις καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης παράδειγμά τι τῆς τοιαύτης καταχρήσεως, ὅπερ τὸ χειρόγραφον μνημονεύει ὡς ἑξῆς·

"Ὑπῆρξέ ποτε Γαλακτίων τις, ὅστις διὰ τῶν χρημάτων καὶ "τῆς συνδρομῆς τῶν λαϊκῶν ἀρχηγῶν ἐσφετερίσθη τὸν τίτλον τοῦ "Ἡγουμένου, καὶ διὰ τῶν ἐπιδεικτικῶν του πράξεων κατέστρεψε "τὰ πάντα ἐν τῇ μονῇ τοῦ Μετεώρου. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας "κατώρθωσαν οἱ μητροπολῖται Λαρίσσης καὶ Θεσσαλονίκης νὰ τὸν "ἐξώσωσι καταρασθέντες αὐτόν, ὅπως μὴ διαλυθῇ τὸ σῶμα αὐτοῦ "μετὰ θάνατον εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη· συνεπείᾳ τῆς κατάρας "ταύτης δύναταί τις νὰ ἴδῃ ἀκόμη αὐτὸν ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἄρτης "ἔχοντα τὸ δέρμα τεταμένον ὡς τύμπανον. Ὦ, τοῦ φρικτοῦ θεά-"ματος!"**)

Αἱ λεπτομέρειαι αὗται ἀποδεικνύουσιν ἐπαρκῶς, ὅτι τὰ ἁπλᾶ καὶ ταπεινὰ ἤθη τῶν ἱδρυτῶν τῆς Θηβαΐδος διεδέχθησαν χρόνοι, καθ' οὓς ἡ φιλοδοξία καὶ τὸ συμφέρον ἐτάραξαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τὰ ἐρημητήρια ταῦτα, καὶ κατεβίβασαν τὴν εὐσέβειαν ἀπὸ τῆς ἀρμοζούσης αὐτῇ θέσεως. Ἀλλ' ἄρά γε δὲν εἶναι ὁμοία ἡ ἱστορία πολλῶν μοναχικῶν ταγμάτων ἐν τε τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῇ Ἀσίᾳ; Τὰ ἐρημητήρια ἐγένοντο βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον μεγάλα μοναστήρια, καὶ ὁ πατὴρ ἑκάστου αὐτῶν ἤγειρεν ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ τίτλου τοῦ Ἡγουμένου· ἐντεῦθεν δὲ ἠγέρθησαν ζωηραὶ ἔριδες μετὰ τῶν ἐπισκόπων τῆς Στάγης.

Ἓν τῶν μᾶλλον ἐνδιαφερόντων μερῶν τοῦ χειρογράφου εἶναι τὸ ἀναφέρον λεπτομερείας τινὰς τῆς ἰδίας ἱστορίας τοῦ Μετεώρου ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του. Πειραται ἀναρριχηθέντες ἐπὶ τῶν βράχων ἐλεηλάτησαν τὰς μονὰς τοῦ ὄρους Ἄθω. Μετὰ τοῦτο δὲ δύο μοναχοί, ὁ Κὺρ Γρηγόριος καὶ ὁ Κὺρ Ἀθανάσιος, ἐγκατέλιπον τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἀκούσαντες νὰ γείνηται πολλὸς λόγος περὶ τῶν ὠφελειῶν τῶν μοναχῶν τῆς Θηβαΐδος τῆς Στάγης, τοῦ ἐναρέτου βίου αὐτῶν, καὶ τῶν θαυμασίων χαρίτων τῶν Μετεώρων βράχων, ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ. Κατ' ἀρχὰς ἐγκατέστησαν ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ ἐγγὺς τῆς ἐκκλησίας Δουπιανῆς, ὀνομαζομένου "Στύλου"· ἀλλὰ βραδύτερον ὁ Κὺρ Γρηγόριος παρατηρήσας ὅτι καίτοι ἡ τοῦ τοπείου θέα ἦτο ἀληθῶς μαγευτική, τὸ ἐπὶ τοῦ ὕψους τούτου ὅμως ψῦχος ἦτο ὑπερβολικόν, ἀπεσύρθη εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Κὺρ Ἀθανάσιος ἰσχυρότερος καὶ γενναιότερος, ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Στάγης τὴν ἄδειαν ν' ἀνυψώσῃ τὸν βράχον, ὃν ἐκάλουν "ὁ εὐρὺς βράχος"· ἀναλαβὼν δὲ ὅτι τὸ ἔδαφος τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, εὐρύτερον ἢ τὸ τῶν ἄλλων βράχων, ἦτο καταλληλότατον πρὸς ἀνέγερσιν μονῆς, ἀνήγειρεν ἐκεῖ μικράν τινα ἐκκλησίαν, ἥτις ἐγένετο τὸ Μετέωρον. Ἕτερός τις μοναχὸς τοῦ ὄρους Ἄθω Κὺρ Ἰωάσαφ Παλαιολόγος μετέβη ἐκεῖ καὶ συνηνώθη μετ' αὐτοῦ· εἶχεν οὗτος ἀδελφὴν πλουσίαν καὶ ἰσχυράν, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτῆς τὰ μέσα ὅπως μεγαλύνῃ τὴν ἐκκλησίαν.

Ἀνέκδοτόν τι τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ὕψος τῶν βράχων δὲν ἦτο ἱκανὸν ὅπως προφυλάξῃ τὰ μοναστήρια ταῦτα περισσότερον τῶν τοῦ ὄρους Ἄθω ἀπὸ τῶν ἀποπειρῶν τῆς λεηλασίας· ὅσῳ μᾶλλον ἐπλούτουν ταῦτα, τόσῳ περισσότερον ἐξετίθεντο εἰς αὐτάς. Ὁ Ἀθανάσιος καὶ οἱ μοναχοί του ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ εὐρέος βράχου των ὑπερήσπισαν διὰ τῶν σφενδονῶν τὸ σπήλαιον τοῦ Κὺρ Βαρλαάμ, ὅπερ εἶχε προσθληθῆ ὑπὸ τῶν λῃστῶν.

---

*) Πρέπει νὰ διακρίνωμεν μετὰ προσοχῆς, διότι ἄλλως ἐπίκειται κίνδυνος δινηνεκοῦς συγχύσεως, τὸν γενικὸν ὅρον τὸν περιλαμβάνοντα τοὺς βράχους καὶ τὰς μονὰς ἐν συνόλῳ (τὰ Μετέωρα ἢ τοὺς βράχους τῶν Μετεώρων), ἀπὸ τοῦ εἰδικοῦ ὅρου (Μετέωρον), περιλαμβάνοντος τὸ ἐπιφανέστερον καὶ ἰσχυρότερον τῶν μοναστικῶν τούτων ἱδρυμάτων, ἠγερμένον ἐπὶ ὑψηλοῦ στηρίγματος ὑπερκειμένου τῶν ἄλλων βράχων.

**) Ἡ κατάρα αὕτη συνεπάγεται αἰωνίας βασάνους· ἡ ψηλαφητὴ δὲ ἀπόδειξις αὐτῶν εἶναι κατὰ τὴν κρίλιψιν τοῦ μεσαιώνος, ὅτι αἱ σάρκες καὶ τὸ δέρμα δὲν δύνανται νὰ διαλυθῶσι ποτὲ καὶ μένουσι προσκεκολλημένα ἐπὶ τῶν ὀστῶν.

Ὁ Ἀθανάσιος οὗτος ἦτο ὁ πρῶτος ὅστις κατῴκησε τὸν εὐρὺν βράχον περὶ τὸ ἔτος 1356, εἶχε δὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ προφήτου· εἶχε προείπει τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος Πρεαλίμβου, στρατηγοῦ τοῦ Στεφάνου Δουσάν, καὶ περὶ τὸ ἔτος 1372 τὴν πρώτην ἅλωσιν τῆς Θεσσαλονίκης ὑπὸ τῶν Τούρκων. Τρία δὲ ἔτη πρὸ τοῦ συμβάντος τούτου εἶχεν εἴπει· "Βλέπω ἅλας τὰς θύρας τῆς πόλεως "κεκλεισμένας καὶ μίαν μόνην, τὴν τῆς παραλίας, ἡμιηνεῳγμένην."

Ἐν τῇ διαθήκῃ του εἶχε γράψει τὰς τρομερὰς ταύτας γραμμάς· "Ἀς μὴ ὑπερβῶσι ποτὲ αἱ γυναῖκες τὰ κεχαραγμένα ὅρια, καὶ "ἂς μὴ δώσωσιν αὐταῖς ποτὲ τροφὴν οἱ μοναχοὶ κἂν ἔτι αὗται κιν- "δυνεύσωσι ν' ἀποθάνωσι τῆς πείνης." Ὁμοία διαταγὴ προὐξένησεν ἀγανάκτησιν καὶ φρίκην εἰς τοὺς ἀναχωρητὰς καὶ κοινοβίτας τῆς πρωτίστης πασῶν τῶν Θηβαΐδων, τῆς ἐν Αἰγύπτῳ. Οὐδὲν αἴσθημα σκληρὸν οὔτε φιλοδοξία τις ἐτάραττε τὰς καρδίας τῶν χριστιανῶν τούτων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. Μάλιστα περὶ τὸν τέταρτον αἰῶνα, φεύγοντες οὗτοι τὰς πόλεις, τὰ πλούτη, τὴν εὐζωΐαν καὶ πάσας τὰς ἕξεις τοῦ κοινοῦ βίου, καὶ παρακινούμενοι ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν θεὸν ἀγάπης, τῆς πρὸς τὸν κόσμον περιφρονήσεως καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν αὐτῶν, κατέφυγον εἰς τὰς ἀγριωτέρας καὶ ἀγονωτέρας ἐρήμους· καὶ κατεσκεύασαν ἐν αὐταῖς κελλία καὶ μοναστήρια, ὅπως ἀφοσιωθῶσιν ἐκεῖ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν προσευχήν, καὶ ὑποβληθῶσιν εἰς τὰς σκληροτέρας τῶν δοκιμασιῶν καὶ στερήσεων.*)

Ὁ Heuzey ἀναφέρει τοιχογραφίαν τινὰ τοῦ 1484 παριστῶσαν τὸν Ἀθανάσιον· εἶναι ἐνδεδυμένος μακρὸν χιτῶνα λευκὸν περικεκαλυμμένον δι' ἐπωμίου φαιοῦ. Σχοινίον διερχόμενον διὰ δακτυλίου σιδηροῦ τῷ ἐχρησίμευεν ὡς ζώνη.

Ὁ ἱδρυτὴς οὗτος τοῦ Μετεώρου ἐγένετο περιφανής, κατὰ τὰ χρονικὰ τῆς Θηβαΐδος, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἐρημίτου βασιλέως Ἰωάσαφ· ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Στεφάνου Δουσὰν καὶ υἱὸς τοῦ Συμεῶνος Ὀυρέου, καταλαβὼν δὲ διὰ σερβικοῦ στρατοῦ τὸ φρούριον τῶν Τρικκάλων συνέστησε τὸ βασίλειον τῆς Θεσσαλίας. Ἀπογοητευθεὶς ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἐζήτησε τὴν ἀνάπαυσιν ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Μετεώρου καὶ ἐπιστρέψας ἐκ περιοδείας τινὸς ἐν Ἠπείρῳ ἀνήγειρε ναόν, ὅστις χρησιμεύει καὶ σήμερον ἔτι ὡς ἀψὶς εἰς τὴν ἔκτοτε ἀνεγηγερμένην μεγάλην ἐκκλησίαν. Καίτοι ἠσπάσθη τὸν μοναχικὸν βίον, δὲν ἀπώλεσεν ὅμως ἅπαν τὸ γόητρον τῆς ἀρχαίας του δυναστείας, καλεῖται δὲ ἐν τοῖς διατάγμασιν "ὁ ἁγιώτατος βασιλεὺς "Ἰωάσαφ καὶ ὁ σεβασμιώτατος ἐν τοῖς μοναχοῖς".**)

Ἐν τῇ ἐκθέσει ἀπαντᾷ τις τὴν ἀποκάλυψιν ἐπεισοδίων τινῶν σκανδαλωδῶν, ἀποδιδομένων εἰς τοὺς λαϊκούς. Μιχαήλ τις Μουχταφῆς, πατὴρ δύο τέκνων, κατέλαβε τὸ μοναστήριον τῆς Ὑπαπαντῆς, κείμενον εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ σωροῦ τῶν πρὸς βορρᾶν βράχων, καὶ ἔζησεν ἐκεῖ ἐν πληρεστάτῃ ἀνέσει, ὡσεὶ ἦτο ἐν φρουρίῳ, ἐπὶ 40 ἔτη. Ἕτερός τις, Θεοδωρῆς ὁ Τρελλός, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ γυναῖκα, κατῴκησεν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Παντοκράτορος, τῷ πλησίον τοῦ Στύλου καὶ τῆς ἐκκλησίας Δουπιανῆς, καὶ ἐκαλλιέργει πρὸς ὠφέλειάν του τοὺς ἀμπελῶνας τοῦ ἐγκαταλελειμμένου μοναστηρίου. Καὶ Βοημοί τινες ἔστησαν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὰς σκηνάς των ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Καλλιστράτου.

Τὸ χείριστον εἶναι ὅτι ἡ διχόνοια διαταράξασα τὰς κεφαλὰς πάντων τῶν μοναχῶν ἠρέθισεν αὐτοὺς τόσον, ὥστε μετεβλήθησαν εἰς πολεμιστάς· οὗτοι οἱ πατέρες τοῦ βράχου τοῦ Βαρλαάμ, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἔχωσι γωνίαν τινὰ κήπου ἐν τοῖς δάσεσιν, ἵνα ἀναπαύωνται ὀλίγον, ἤρχισαν νὰ καλλιεργῶσι χέρσον τι μέρος, ἀλλ' οἱ μοναχοὶ τοῦ Μετεώρου, ἡμέραν τινά, τὴν Μεγάλην Δευτέραν, ὡπλίσθησαν διὰ τεσσαρακοντάδος πελέκεων καὶ ἔχοντες ὡς ἀρχηγὸν τὸν ἡγούμενόν των, ἔσπευσαν τὰς ἐσθῆτας ἔχοντες ἀνεσκαμμένας πρὸς τὸν κῆπον καὶ κατέσκαψαν αὐτὸν μανιωδῶς. Οἱ συντάκται τῆς ἐκθέσεως (ἐναντίον τοῦ ἡγουμένου τοῦ Μετεώρου) θρηνοῦσιν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς παρεκτροπῆς ταύτης καὶ παραπονοῦνται πολὺ ἐπὶ τῇ ἐγκαταλείψει τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας· "Πῶς λέγουσι "θὰ δυνηθῶμεν νὰ συνεννοηθῶμεν καὶ συμβιώσωμεν, ἀφ' οὗ οὔτε "πρόβατα οὔτε βουβάλους ἔχομεν νὰ θρέψωμεν, οὐδὲ δυνάμεθα νὰ "θέσωμεν εἰς τὸ στόμα τῶν ἀρχόντων ἀνθόγαλα ἢ λεπτὸν τυρὸν "καὶ νὰ προμηθεύσωμεν εἰς τοὺς δικαστὰς ἡμιόνους ἢ πώλους ἢ "ποίμνια βουβάλων, ἐν ᾧ οἱ ἐναντίοι ἡμῶν ἔχουσιν ὅλα τὰ μέσα "ὅπως συσκοτίσωσι τὴν δικαιοσύνην."

Τίνες ἦσαν οἱ κοσμικοὶ οὗτοι ἄρχοντες καὶ δικασταί; Τοῦρκοι.

Ἐν τούτοις ἐβασίλευε Σουλεϊμὰν ὁ Μεγαλοπρεπής, ἡ εἰρήνη ἀνεκαινίζετο καὶ οἱ χριστιανοὶ οὐδόλως κατεπτίεζοντο. Τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Λαρίσσης κατεῖχεν ὁ Βησσαρίων, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἤρχισε θρησκευτική τις ἐξέγερσις ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ ἡμέραι εὐημερίας διὰ τὰ μοναστήρια. Ἴσως τὰ ἔμμεσα παράπονα τὰ γενόμενα ἐνώπιον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Στάγης, ὑφ' οὗ καὶ ἐνεπνεύσθησαν, περιῆλθον καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ ἁγίου Βησσαρίωνος, καὶ οὐχὶ βραδέως περιωρίσθησαν αἱ καταγγελλόμεναι καταχρήσεις· ἀλλ' ὑπελείφθη ἐν τῷ βάθει τῶν ἱερῶν θυσιαστηρίων βαθεῖά τις σπηλιά, ἣν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Θηβαΐδος δὲν ἠδύναντο νὰ κατασιγήσωσιν, ἡ ἐξασθένισις τῆς πίστεως.

III.

Ἐπίσκεψις εἰς τὸ Μετέωρον. — Ἀνάβασις δυσάρεστος. — Σκοτοδινίασις. — Ὁ Ἡγούμενος. — Ἐστιατόριον. — Χειρόγραφα. — Ἐπίσκεψις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. — Κατάβασις μᾶλλον δυσάρεστος ἢ ἡ ἀνάβασις.

Σήμερον ἐκ τῶν εἴκοσιν ἢ εἴκοσι καὶ τεσσάρων μοναστηρίων, ἅτινα ὑπῆρχον ἄλλοτε, σώζονται μόνον ἑπτά, ἐξ ὧν τρία μόνον εἶναι ἄξια ἐπισκέψεως.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἔφθασα εἰς τὰ Μετέωρα τὰ ἑπτὰ ταῦτα μοναστήρια κατῳκοῦντο ὑπὸ ἑκατὸν περίπου μοναχῶν. Ἐκεῖ δὲ ὅπου ἔκειντο τὰ λοιπὰ μοναστήρια, ἐγκαταλειφθέντα κατ' ἐποχὰς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀπομεμακρυσμένας, δὲν βλέπει τις σήμερον εἰμὴ ἐρείπια, ἐφ' ὧν δεσπάζει νεκρικὴ σιγή. Μία ἐκ τῶν αἰτιῶν τῆς παρακμῆς τῶν μοναστηρίων τούτων, παλαιῶν τε καὶ νέων, εἶναι βεβαίως ἡ ἀπώλεια τῶν ἰδιοκτησιῶν των, αἵτινες ἀφῃρέθησαν κατὰ τὰς πολιτικὰς κρίσεις, ὡς καὶ ἡ ἐλάττωσις τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν ἀναγκαίων δωρεῶν. Τὰ τρία σπουδαιότερα μοναστήρια εἶναι τὸ Μετέωρον, τὸ τοῦ Ἁγίου Βαρλαὰμ καὶ τὸ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, περιέχοντα πληθυσμὸν σχετικῶς σπουδαῖον. Τὰ τέσσαρα δὲ μικρὰ μοναστήρια κατοικοῦνται ὑπὸ πτωχῶν τινων μοναχῶν, καὶ τὸ ἓν μάλιστα ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τριῶν ἢ τεσσάρων τὸ πολύ.

Τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον μοναστήριον εἶναι τὸ Μετέωρον, καὶ πρὸς αὐτὸ κυρίως διηυθύνθην. Ἀπὸ τῆς Καλαμπάκας μέχρι τοῦ μοναστηρίου ἡ ὁδὸς δὲν εἶναι εὔκολος· ἔπρεπε νὰ περιέλθω ὅλην τὴν σωρείαν τῶν βράχων, πλησίον τῶν ὁποίων κεῖται τὸ χωρίον, διὰ ὁδῶν σχεδὸν εἰπεῖν ἀδιαβάτων, διὰ μέσου δασῶν, θάμνων καὶ βράχων, οἵτινες διευκολύνουσι τὰς ἐπιδρομάς, εἰς ἃς πάντοτε ἦν ἐκτεθειμένος ὁ τόπος οὗτος. Ὁ διερμηνεύς, ὃν εἶχον λάβει ἐν Τρικκάλοις, μοὶ διηγεῖτο ἱστορίας ἐγκλημάτων λαβόντων χώραν ἐν τῷ ἐπικινδύνῳ τούτῳ τόπῳ, αἵτινες καὶ ψευδεῖς ἂν ὦσι περιεγράφοντο οὕτως, ὥστε ἀνωρθοῦντο αἱ τρίχες ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου· ὁπωσδήποτε ἦσαν πιθαναί. Ἐπὶ τέλους διῆλθομεν τὸ μεταξὺ διάστημα σπεύδοντες, μυρίας προφυλάξεις λαμβάνοντες, καὶ τὴν χεῖρα κρατοῦντες ἐπὶ τῶν ὅπλων.

Ὁ βράχος τοῦ Μετεώρου ἀνυψοῦται εἰς ἄπειρον ὕψος ἄνωθεν τῆς ἐπιφανείας τῆς πεδιάδος. Συνήθως ἡ ἄφιξις ξένου ἀγγέλλεται εἰς τὸ μοναστήριον διὰ φωνῆς, ἢ κραυγῆς, ἢ ἤχου κέρατος. Μετὰ τοῦτο οἱ μοναχοὶ καταβιβάζουσιν ἓν σχοινίον, δι' οὗ κατέρχεται εἷς ἐξ αὐτῶν, ὅστις ζητεῖ τὴν ἄδειαν ἣν πρέπει νὰ ἔχῃ πάντοτε ὁ θέλων νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς μονάς, καὶ ἀναβαίνει πάλιν ὅπως ἀνακοινώσῃ ταύτην εἰς τὸν ἡγούμενον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξελεγχθῇ τὸ διαβατήριον τοῦτο ἐν τῇ μονῇ καταβιβάζουσιν ἐκ νέου τὸ σχοινίον, ὅπως σὲ ἀνυψώσωσι. Συνέπεσε νὰ μὴ παραστῇ ἀνάγκη ν' ἀναγγείλωμεν τὴν ἄφιξιν ἡμῶν· εὕρομεν τὸ σχοινίον μὲ τὸν κάλαθον καταβιβασμένον· εἰς ἢ δύο μοναχοὶ ἔθεντο ἐν τῷ καλάθῳ διάφορα δέματα περιέχοντα ἀναμφιβόλως τροφὰς καὶ προμηθείας. Ὁ διερμηνεύς μου γνωστὸς ἤδη, διότι πολλάκις συνώδευσε ξένους καὶ διότι ὑπηρέτει ὡς τοιοῦτος παρὰ τῇ ἐπισκοπῇ τῶν Τρικκάλων εἰσῆλθε μετὰ τοῦ μοναχοῦ εἰς τὸ δικτυωτὸν καλάθιον παρακαλέσας ἡμᾶς νὰ περιμένωμεν μέχρις οὗ γείνῃ ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ ἐπίσημος τῆς ἀδείας ἐξέλεγξις. Μετὰ 25 περίπου λεπτὰ τῆς ὥρας τὸ σχοινίον κατεβιβάσθη ἐκ νέου καὶ χάρις εἰς τὸν Δημήτριον, ὅστις μοὶ ἔδωκε τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας, ἐκάθισα ὅσον ἠδυνήθην ἀσφαλῶς καὶ ἀμέσως μὲ ἀνύψωσαν εἰς τὸν αἰθέρα. Ὁμολογῶ εἰλικρινῶς ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ ταξειδίου δὲν μοὶ ἤρεσε καθόλου· πάντοτε ἠσθάνθην ἀποστροφὴν πρὸς τὸ κενόν, καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπέστην γενικὴν ἀδιαθεσίαν καὶ ὅλα τὰ συμπτώματα τῆς σκοτοδινιάσεως. Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν διήρκεσε πλέον τῶν τεσσάρων ἢ πέντε λεπτῶν, ἅτινα ὅμως μοὶ ἐφάνησαν τέσσαρες ἢ πέντε ὧραι. Τὸ καλάθιον ἐσταμάτησε καὶ μὲ ἀπέσυρον ἐξ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς διαμετακομίσεως εἶναι ἴσως τὸ μᾶλλον ἀνυπόφορον πασῶν τῶν ἄλλων περιπετειῶν τοῦ ταξειδίου. Μόλις ἀπαλλαγεὶς τῶν κρίκων τοῦ δικτύου καὶ πατήσας ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους μικροῦ ἐδέησε νὰ λειποθυμήσω· τόσον πολλὴν εἶχον ἀδιαθεσίαν. Μὲ ἐβεβαίωσαν ὅτι ἡ τοιαύτη δυσάρεστος ἐντύπωσις δὲν ἦτο σπανία, καθόσον πολλοὶ περιηγηταὶ ὑπέστησαν ταύτην· ἐν ποτήριον ῥακῆς, τὸ ὁποῖον ἀγαθός τις μοναχὸς μοὶ ἔδωκεν, ὅπως μὲ ζωογονήσῃ, μὲ εὐχαρίστησε πολύ.

(ὅρα τὴν εἰκόνα.)

(ἀκολουθεῖ.)

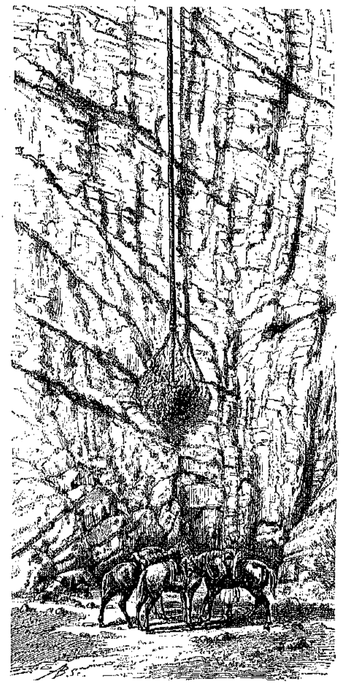

ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ.

ΑΦΑΝΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 328.)

Τὰ τραγικὰ συμβάντα τῶν ἀνθρώπων ἐκτίθενται καὶ περιγράφονται συνήθως ἐν ὅλῃ τῇ φρικώδει αὐτῶν λεπτομερείᾳ· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ τραγικὰ ἐπεισόδια, τὰ ὁποῖα διέρχονται ἀπαρατήρητα, διότι ὁ ἄνθρωπος δὲν θεωρεῖ αὐτὰ ἀντάξια τῆς προσοχῆς του.

Ἓν τῶν τοιούτων τραγικῶν συμβάντων παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκών, ἔργον διακεκριμένου ζωγράφου. Ὁ καλλιτέχνης ὠνόμασεν αὐτὴν τραγῳδίαν ἐντὸς σταύλου, διότι σταῦλος εἶναι ἡ σκηνὴ αὐτῆς. Ὄρνιθες διασκεδάζουσι μετὰ τῶν νεοσσῶν των ἐπὶ τοῦ ἐρριμμένου ἀχύρου, φρουρούμεναι ὑπὸ τοῦ ἀγρύπνου καὶ φυσικοῦ αὐτῶν φύλακος, τοῦ ἀλέκτορος. Λίφνης διὰ μιᾶς θυρίδος ἐμφανίζεται ἡ ἀποτρόπαιος μορφὴ ἀλώπεκος μὲ τὰ σπινθηροβολοῦντα αὐτῆς βλέμματα καὶ μὲ τὸ ἀδηφάγον στόμα. Καὶ αἱ μὲν ὄρνιθες καταληφθεῖσαι ὑπὸ φόβου φεύγουσι ζητοῦσαι νὰ προφυλάξωσι τὰ τρυφερὰ αὐτῶν νεοσσά, ὁ δὲ ἀλέκτωρ ἱππότικὸς καὶ γενναῖος καὶ ἐν τῷ ἐσχάτῳ κινδύνῳ προσβλέπει προκλητικῶς τὸν ἐχθρόν, οὐδόλως συλλογιζόμενος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀδυναμίαν ἀπέναντι τοῦ κατὰ πολὺ ἰσχυροτέρου ἀντικτίπαλου, ἀλλὰ μόνον του μέλημα ἔχων τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν του διατελούντων πτηνῶν. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀλώπηξ δὲν θὰ πτοηθῇ ἀπὸ τὰ ἄγρια τοῦ ἀλέκτορος βλέμματα, ἀλλ' ὅτι δι' ἑνὸς πηδήματος θὰ εὑρεθῇ τάχιστα ἐν μέσῳ τῶν θυμάτων του, τὰ ὁποῖα τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου θὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὴν ἐπίθεσιν.

Ἐν τῇ εἰκόνι ὑπάρχει πολὺ ἡ ἀφέλεια, ἡ φυσικότης καὶ ἡ ζωηρότης εἰς τὴν παράστασιν. Ὁ καλλιτέχνης ἀποδεικνύεται ὡς μελετήσας ἐπιμελῶς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας αὐτῆς λεπτομερείας.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ.

Ἀπώλεσας ὥραν μίαν; Προητοίμασας μίαν δυστυχίαν διὰ τὸ μέλλον.
Ναπολέων Α'.

* * *

Ὁ ἄνθρωπος ἀδύνατον νὰ διδάξῃ πᾶν ὅ,τι ὁ οὐρανὸς ἐμπνέει.
Λαμαρτῖνος.

* * *

Ὄνειροπολεῖν — ἰδοὺ ἡ εὐτυχία. Προσδοκᾶν — ἰδοὺ ὁ βίος.
Βίκτωρ Οὐγκώ.

* * *

Ἡ θεία Πρόνοια σὲ προορίζει διὰ τὴν δόξαν πλάττουσά σε ποιητήν.
Ἡ Κυρία Γιραρδίνου.

* * *

Τὸν αὐτόχειρα μήποτ' ὀβρίσῃς,
Σκέψαι, κόσμε, ὅτ' εἶσαι θνητός.
Ἀσθενὴς εἶναι κόρη ἡ κρίσις
Παθῶν ἐντός.
Οὔγος Φόσκολος.

* * *

Ἡ ψυχὴ τῆς ἐλευθερίας εἶναι ὁ πρὸς τὸν νόμον σεβασμός.
Κλόπστοκ.

* * *

Ἐκ φιλοτιμίας ἀγαπῶμεν τοὺς μετριόφρονας.
Δοὺξ τοῦ Λέβης.
(Συλλογὴ Ἀνθοκλέους.)

---

*) Χαλκογραφία τις, συνημμένη εἰς ἄρθρον τι περὶ τῶν πατέρων τῆς Θηβαΐδος, ἀπεικονίζει ἐν τῷ Magasin Pittoresque τοῦ 1876 σελ. 377 περίεργον εἰκόνα, ἐφ' ἧς ὁ Πέτρος Λορεντζέττης, ζωγράφος τοῦ 14ου αἰῶνος, συνήνωσε κατὰ τὰς παραδόσεις τὰς ἀρχαιοτέρας σελίδας τοῦ βίου τῶν μοναχῶν τῆς Θηβαΐδος τῆς Αἰγύπτου περὶ τὸν 4ον αἰῶνα.

**) Ὑποτίθεται ὁμοίως ὅτι ὁ Ἰωάννης Καντακουζηνός, ἀρπάσας τὸν θρόνον τῆς Ἀνατολῆς κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα Ἰωάννου τοῦ Ε', ἢ Παλαιολόγου, κατέφυγεν εἰς τι τῶν μοναστηρίων τούτων, τὸ τοῦ ἁγίου Στεφάνου, τὸ ὁποῖον ἀνῳκοδόμησεν· ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 1341 μέχρι τοῦ 1355, καὶ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐπολέμησε τοὺς Βουλγάρους, τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Γενουηνσίους, οἵτινες ἐπολιόρκησαν πολλάκις τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐπὶ τέλους κορεσθεὶς τῶν βασιλικῶν τιμῶν παρέδωκε τὸ σκῆπτρον εἰς Ἰωάννην τὸν Ε'. καὶ ἐγένετο μοναχός. Ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἠσχολήθη εἰς μελέτας, καὶ ἐγένετο συγγραφεὺς πολλῶν συγγραμμάτων, ἐν οἷς καὶ τῶν Ἀπολογιῶν κατὰ τῆς αἱρέσεως τῶν Σαρακηνῶν, συγγραφεισῶν μὲν ἑλληνιστί, ὀβριδοτέρον ὅμως, περὶ τὸ ἔτος 1543 μεταφρασθεισῶν καὶ δημοσιευθεισῶν ἐν Βασιλείᾳ. Ἀποδίδουσιν ἔτι αὐτῷ τέσσαρας χρονογραφίας τῆς Λιτοκρατορίας τῆς Ἀνατολῆς ἀπὸ τοῦ 1320 μέχρι τοῦ 1390, περιεχούσας πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν ἀπολογίαν του. Ἡ παραίτησίς του ἐδόθη περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου 1354. Γενόμενος μοναχὸς ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἰωάσαφ· ἡ δὲ σύζυγός του ἐκλείσθη ἐν ἑτέρῳ μοναστηρίῳ ὑπὸ τὸ ὄνομα Εὐγενία. Ἔζησεν οὗτος μέχρις ἡλικίας προκεχωρημένης, μέχρι τοῦ ἔτους 1375, καθ' ἣν ἐποχὴν τῷ ἐστειλεν ἐπιστολὴν ὁ Πάπας Γρηγόριος ὁ ΙΑ'.

ΤΟ ΑΣΜΑ ΤΟΥ ΧΙΑΒΑΘΑ.

(συνέχεια· ὅρα προηγ. τεῦχος.)

"Ἐὔπνα, ἐρωμένη, ἐὔπνα,
Ἄνθος ἄγριον τοῦ δάσους,
Πτηνὸν ἄγριον τοῦ κάμπου,
Σύ, μὲ τῆς δορκάδος τ' ὄμμα!

"Ὅταν μ' ἔρωτα μὲ θλέπῃς
Εὐτυχῆ μὲ κάμνεις τόσον,
Ὅσον τὸ πρωΐ τὸ κρίνον,
Ὅταν τὸ φιλῇ ἡ δρόσος.

"Τὴν πνοὴν γλυκεῖαν ἔχεις,
Ὡς τὸ ἄνθος τὴν πρωΐαν,
Εὐωδίαν ἀναπέμπεις,
Ὡς τὸ ἄνθος τὴν ἑσπέραν.

"Ζέει ὅλον μου τὸ αἷμα,
Ὅταν, κόρη, σ' ἀπαντήσω,
Ὡς φλογίζεται τὸ ἔαρ
Εἰς τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου.

"Ἔὔπνα, ὅταν σὲ προσθλέπω
Ἡ καρδία μου στενάζει,
Ὡς στενάζει τὸ κλωνάρι
Εἰς τῶν σταφυλῶν τὸν μῆνα.

"Ὅταν ᾖσαι λυπημένη,
Κ' ἡ καρδία μου θολοῦται,
Ὡς θολοῦται τὸ ποτάμι
Ὅταν νέφος τὸ σκιάζῃ.

"Τὸ μειδίαμά σου, κόρη,
Μοῦ θερμαίνει τὴν καρδίαν;
Ὡς ὁ ἥλιος θερμαίνει
Τὸ ψυχρὸν τῆς λίμνης κῦμα·

"Γῆ καὶ ὕδατα γελῶσι,
Κ' ὁ ἀνέφελος ὁρίζων —
Σβύνεται πλὴν ἡ χαρά μου
Ἅμα δὲν σὲ θλέπω πλέον.

"Ἐὔπνα, ἐρωμένη, ἐὔπνα,
Τῆς καρδίας μου σὺ αἷμα!
Ἐγὼ εἶμαι! Ἐὔπνα, ἐὔπνα,
Ἐρωμένη, κύτταξέ με!"

Γλυκὰ ἔψαλεν ὁ ψάλτης
Τὸ ἐρωτικὸν του ᾆσμα.
Ὁ δὲ κομπορρήμων Ἰάγος,
Ὁ δεινὸς εἰς τὸ ἐκθέτειν
Θαυμασίας ἱστορίας,
Τῆς Νοκόμης πιστὸς φίλος,
Τοὺς ἐπαίνους τῶν παρόντων
Πρὸς τὸν ποιητὴν ζηλεύσας,
Βλέμμα ρίπτει πρὸς τοὺς ξένους,
Ὡς νὰ ἤθελε νὰ εἴπῃ·
Τώρ' ἀκούσατε ὀλίγον
Καὶ τοὺς ἰδικούς μου λόγους!

Ὁ Ἰάγος ἦν ἀγόρευς,
Ἀλαζὼν καὶ κομπορρήμων·
Πᾶς του λόγος ἦτο ψεῦδος
Καὶ περιαυτολογία.
Ὅ,τι εἶχον πράξει ἄλλοι,
Αὐτὸς πρῶτος εἶχε κάμει·
Ὅ,τι εἶχον πάθει ἄλλοι,
Εἶχε πάθει πρὸ τῶν ἄλλων·
Ὅ,τι θαῦμα ἐτελεῖτο,
Αὐτὸς ἦτο ὁ τελέσας.

Κατ' αὐτὸν οὐδεὶς τὸ θέλος
Τεχνικώτερά του ῥίπτει,
Οὐδεὶς εἶχεν ἀγκιστρίσει
Ἰχθῦς τόσους καὶ μεγάλους,
Οὐδεὶς ἄλλοτε φονεύσει
Τόσας, ὡς αὐτός, δορκάδας,
Οὐδὲ κάστορας τοσούτους.

Οὐδεὶς ἔτρεχε τοσοῦτον,
Οὐδεὶς ἐκολύμβα τόσον,
Οὐδεὶς εἶχε ταξειδεύσει,
Οὐδεὶς εἶχεν ἴδει τόσα
Τέρατά τε καὶ σημεῖα,
Ὅσ' αὐτὸς ὁ μυθολόγος,
Κουχησίλογος Ἰάγος.

Τὄνομά του εἶχε γείνει
Ἀλευασμὸς καὶ παροιμία·
Καὶ ὁσάκις κομπορρήμων
Κυνηγὸς ἐδιηγεῖτο
Τὰ ἀπίθανα συμβάντα,
Ἢ ὁσάκις στρατιώτης
Ὑπερβολικὰς ἐξύμνει
Νίκας καὶ λαμπρά του ἔργα,
Ὅλοι ἔλεγον· Ἰδού τον!
Εἶναι δεύτερος Ἰάγος!

Τοῦ νηπίου Χιαβάθα
Τὴν κοιτίδα εἶχε κάμει
Τεχνηέντως ὁ Ἰάγος
Ἐκ τοῦ ξύλου τῆς φιλύρας.
Ὁ Ἰάγος εἶχε δεῖξει
Εἰς τὸν νέον Χιαβάθαν
Πῶς νὰ κάμῃ τόξα, θέλῃ,
Τόξα μὲν ἐκ τῆς μελίας,
Καὶ ἐκ τῆς δρυὸς τὰ θέλη.
Νῦν δ' ἐκάθητο ἐν μέσῳ
Τῶν συνδαιτυμόνων ὅλων
Ὁ αἰγματίας γέρων,
Δυσειδής, ῥυτιδωμένος,

Καὶ τῷ εἶπον ὅλ' οἱ ξένοι·
"Διηγήσου μας, Ἰάγε,
Θαυμαστόν τι παραμῦθι,
Τὴν χαράν μας νὰ φαιδρύνῃς,
Νὰ περάσῃ ὁ καιρός μας
Καὶ νὰ τέρψῃς τοὺς παρόντας."

Ὁ Ἰάγος ἀπεκρίθη·
"Θὰ σᾶς εἴπω ἱστορίαν
Θαυμασίων γεγονότων
Τοῦ κλεινοῦ Ὀσσαίου, μάγου,
Φίλου τέκνου τοῦ Ἑσπέρου."

12.

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Εἰν' ὁ ἥλιος ὁ δῶων
Εἰς τὰ ὕδατα τὰ λεῖα;
Εἰν' ὁ ἐρυθρόχρους κύκνος,[7]
Ὅστις πλέει πληγωμένος
Διὰ θέλους μαγευμένου,
Βάφων ἐρυθρὸν τὸ κῦμα,
Μὲ τὸ πορφυροῦν του αἷμα,
Καὶ μὲ τὰ στιλπνὰ πτερά του
Λάμψιν χύνων εἰς τὰ περιξ;

Ναί· ὁ ἥλιος ὁ δῶων
Εἰς τὸ ὕδωρ εἶναι οὗτος.
Πορφυροῦς εἶν' ὁ ὁρίζων,
Πορφυροῦν τὸ περιξ ὕδωρ.
Εἶν' ὁ ἐρυθρόχρους κύκνος,
Εἰς τὸ ὕδωρ καταδύων,
Ὅστις τὰ πτερὰ ὑψόνων
Χρωματίζει καὶ τὸ ὕδωρ.
Καὶ τὸ ἄστρον τῆς ἑσπέρας
Λάμπει τρέμον ἐν τῷ μέσῳ
Τοῦ αἰθέρος τοῦ πορίνου.
Εἶναι στίλβων μαργαρίτης,
Ὃν φορεῖ τὸ Μέγα Πνεῦμα
Εἰς τὸ κράσπεδόν του, ὅταν
Τὴν ἑσπέραν ἀταράχως
Εἰς τὸν οὐρανὸν προβαίνῃ.

Πρὸς τὸ ἄστρον ὁ Ἰάγος
Ζωηρὸν τὸ θλέμμα στρέφων·
"Εἰν' ὁ Ἕσπερος, τὸ θεῖον
Τῆς ἑσπέρας ἄστρον! εἶπε.
Θαυμασίαν θὰ σᾶς εἴπω
Ἱστορίαν τοῦ Ὀσσαίου,
Φίλου τέκνου τοῦ Ἑσπέρου."

"Πρὸ πολλῶν, πολλῶν αἰώνων,
Ὅτ' ὁ Οὐρανὸς ἀκόμη
Πλησιέστερος μᾶς ἦτο,
Κ' οἱ θεοὶ οἰκεῖοι ἦσαν,
Ἔζη κυνηγὸς πρὸς ἄρκτον,
Ὅστις εἶχε δέκα κόρας
Εὐειδεῖς καὶ νέας ὅλας,
Ὡς ἐτέας εὐλογίστους.
Ἀλλ' ἡ νεωτέρα ὅλων,
Ἡ χαρίεσσα Ὀβήνη,
Ἰδιότροπος νεᾶνις,
Ἦτο ἡ ὡραιοτέρα
Ἀπασῶν τῶν ἀδελφῶν της.

"Ὅλαι ἔλαβον συζύγους
Εὐειδεῖς, εὐρώστους ἄνδρας
Καὶ πολεμιστὰς γενναίους·
Μόνον πλὴν ἡ νεωτέρα,
Ἡ χαρίεσσα Ὀβήνη,
Παραθλέπουσα καὶ νέους
Κ' ἐπιδεικτικοὺς μνηστῆρας,
Ἐνυμφεύθη τὸν Ὀσσαῖον,
Δυσειδῆ, πτωχὸν πρεσβύτην,
Ζαρωμένον, κυρτωμένον
Καὶ ἰσχνὸν ἀπὸ τὸν ὄγκα.

"Ἀγαθὴν ψυχὴν ἐγκλείει
Ἡ καρδία τοῦ Ὀσσαίου,
Ὅστις ἦτο φίλον τέκνον
Τοῦ ἀστέρος τῆς Ἑσπέρας,
Τοῦ ἀστέρος τῶν Ἐρώτων.
Εἶχε τοῦ πατρὸς τὴν φλόγα,
Εἶχε τοῦ πατρὸς τὴν χάριν,
Τὸ μαγευτικόν του ὄμμα
Καὶ τὴν εὔροιαν τοῦ λόγου.

"Οἱ μνηστῆρες τῆς Ὀβήνης,
Οἱ οἰκτρῶς ἀποτυχόντες
Μ' ὅλας τὰς πλουσίας ζώνας
Καὶ τὰ ἐλαφρὰ πτερά των,
Τὸν ἐχλεύαζον, κ' ἐγέλων
Μὲ τὸ νέον τοῦτο ζεῦγος.
Πλὴν ἡσύχως ἡ Ὀβήνη
Ἀπεκρίνετο· Οὐδόλως
Μὲ θαμβόνουσιν οἱ ζῶναι
Καὶ τὰ πλούσια πτερά σας·
Δὲν προσέχω εἰς τοὺς λόγους
Οὐδ' εἰς τὰ ληρήματά σας·
Εὐτυχὴς καθ' ὅλα εἶμαι,
Εὐτυχὴς μὲ τὸν Ὀσσαῖον.

"Προσκληθεῖσαι εἰς μεγάλην
Ἑορτὴν αἱ δέκα κόραι
Μὲ τοὺς ἄνδρας των ὑπῆγον
Ἐν ἑσπερινῇ τῇ ὥρᾳ·
Βήματι θραδεῖ προθαίνει
Κ' ὁ Ὀσσαῖος ὁ πρεσβύτης,
Παρ' αὐτῷ καὶ ἡ Ὀβήνη.
Καὶ ὡμίλουν μὲν οἱ ἄλλοι
Καὶ ἐγέλων καὶ εὐθύμουν,
Ἐσιώπων δὲ οἱ δύο.

"Πρὸς δυσμὰς τὸ θλέμμα στρέφει
Ὁ Ὀσσαῖος, καὶ μὲ σέβας
Πρὸς τὸ ἄστρον ἀτενίζει
Πρὸς τὸ τρέμον τῆς Ἑσπέρας,
Πρὸς τὸ ἄστρον τῶν Ἐρώτων,
Καὶ στενάζων ψιθυρίζει·
Ὦ! ἐλέησόν με, Πάτερ!

"Καὶ τῶν ἀδελφῶν ἡ πρώτη
Λέγει τότε πρὸς τὰς ἄλλας·
Δὲν ἀκούετε; ὁ γέρων
Τὸν πατέρα του φωνάζει.
Ὦ! δὲν πίπτει τώρ' ὁ γέρων
Καὶ δὲν σπάνει τὸν λαιμόν του!
Κ' ὁ ἀκράτητός της γέλως
Ἀντηχεῖ ἐντὸς τοῦ δάσους.

"Εἰς τὴν ἀτραπὸν τοῦ δάσους
Τεθαμμένος ὑπὸ φύλλα,
Παλαιᾶς δρυὸς πεσούσης
Ἔκειτο κορμὸς ὀγκώδης
Σαησπὼς καὶ σπηλαιώδης.
Ὁ Ὀσσαῖος ἅμα εἶδε
Τὸν κορμὸν αὐτὸν τὸν μέγαν,
Ἀνεστέναξε βαθέως,
Καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῷ ἅμα
Εἰς τὸ χαῖνον κοίλωμά του.
Ἀπὸ μὲν τὴν μίαν ἄκραν
Δύσμορφος εἰσῆλθε γέρων,
Ἀπὸ δὲ τὴν ἄλλην αἴφνης
Εὔρωστος ἐξῆλθε νέος,
Ὑψηλός, ὀρθός, ὡραῖος.

"Οὕτω δὲ μετεμορφώθη
Θαυμασίως ὁ Ὀσσαῖος·
Κ' ἐπανῆλθεν ἡ νεότης,
Ἐπανῆλθε καὶ τὸ κάλλος. —
Φεῦ! Ὀσσαῖε! Φεῦ! Ὀβήνη!
Τί κακὸν σᾶς περιμένει!
Ἡ καλή, πιστὴ Ὀβήνη
Λίφνης νῦν μετεμορφώθη
Κ' ἀσθενὴς κατέστη γραῖα,
Δυσειδὴς καὶ μὲ ῥυτίδας
Καὶ μὲ τρέμοντας τοὺς πόδας.
Ἀνεκάγχασαν ἰδοῦσαι
Αἱ ἐννέα ἀδελφαί της
Καὶ οἱ αὐζυγοί των ὅλοι·
Κ' ὁ ἀκράτητός των γέλως
Ἀντηχεῖ ἐντὸς τοῦ δάσους.

"Ὁ πιστὸς Ὀσσαῖος ὅμως
Τὴν Ὀβήνην δὲν ἠρνήθη,
Ἀλλ' ἐθάδιζε μαζό της
Καὶ τὴν χεῖρά της ἐκράτει,
Τὴν ἰσχνὴν καὶ μαραμένην
Ὡς τὸ φύλλον ἐν χειμῶνι.
Καὶ γλυκά, γλυκὰ ψυχήν του
Τὴν ἐκάλει καὶ ἀγάπην,
Ἕως ὅτου εἰς τὸ μέρος
Ἔφθασαν τὸ ὡρισμένον,
Εἰς τὴν ἱερὰν καλύβην
Τοῦ ἀστέρος τῆς Ἑσπέρας,
Τοῦ ἀστέρος τῶν Ἐρώτων.

"Σκεπτικὸς καὶ σύννους ἦτο
Ὁ Ὀσσαῖος εἰς τὸ δεῖπνον
Ὅλοι ἔτρωγον, εὐθύμουν
Κ' ἦσαν πλήρεις εὐτυχίας,
Ἐκτὸς μόνου τοῦ Ὀσσαίου.
Οὔτε ἤθελε νὰ φάγῃ,
Οὔτε ἤθελε νὰ πίῃ,
Οὔτ' ἐλάλει πρὸς οὐδένα,
Οὔτε ἤκουε κανένα,
Ἀλλ' ἐκάθητο ἡσύχως
Μελαγχολικὸς καὶ σύννους,
Ἐναλλὰξ ἢ τὴν Ὀβήνην
Ἢ τὸν οὐρανὸν προσθλέπων.

"Τότε δὲ φωνὴ ἠκούσθη
Καὶ ψιθυρισμὸς μακρόθεν,
Ὡς φωνὴ ἀπὸ τὰ ἄστρα
Ἢ τοῦ οὐρανοῦ τὸν θόλον.
Κ' εἶπεν ἡ φωνή· Ὀσσαῖε!
Τέκνον μου ἠγαπημένον,
Ἀσθενῆ τὰ δεσμὰ εἶναι,
Τὰ τεχνάσματα τῶν μάγων
Μηχανήματα δαιμόνων·
Πρὸς ἐμὲ ἐλθέ, Ὀσσαῖε!

"Ἐκ τοῦ προταθέντος τούτου
Φαγητοῦ, Ὀσσαῖε, φάγε·
Εἶν' εὐλογημένον τοῦτο,
Τὴν ψυχήν σου θ' ἁγιάσῃ·
Τὰ πινάκια, τ' ἀγγεῖα
Δὲν θὰ ἦναι ξύλον, χῶμα·
Χρυσὸς εἶναι τὰ πινάκια,
Τὰ ἀγγεῖα ἐξ ἀργύρου,
Καὶ θὰ λάμπουν ὡς σπινθῆρες
Καὶ θὰ στίλβουν ὡς τὰ ἄστρα.
Τοῦ λοιποῦ καὶ αἱ γυναῖκες
Δὲν θὰ ὑποφέρουν πλέον
Τάχην ἔργων ἐπιμόχθων,
Καὶ πτηνὰ θὰ γείνουν ὅλαι,
Καὶ ὡς τὰ πτηνὰ θὰ λάμπουν
Εἰς τὸ φέγγος τῶν ἀστέρων,
Εἰς τὸ λευκαγλὲς θὲ στίλβουν
Κ' εἰς τῆς δύσεως τὴν λάμψιν.

"Αἴφνης ὅσα ὁ Ὀσσαῖος
Ὡς ἁπλοῦς ἤκουσε λόγους,
Ἤκουσαν οἱ ἄλλοι ὅλοι
Ὡς πτηνῶν ψαλλόντων ᾆσμα,
Ὅταν ψάλλετ' εἰς τὸ δάσος
Εἰς τὸ σύσκιον τὸ δάσος.
Τότε ἤρχισεν ὁ οἶκος
Νὰ κινῆται, νὰ σαλεύῃ
Καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον
Νὰ ὑψοῦτ' εἰς τὸν ἀέρα,
Ἀπὸ τῆς σκιᾶς τῶν δένδρων
Πρὸς τὴν λάμψιν τῶν ἀστέρων.
Καὶ τὰ ξύλινα ἀγγεῖα
Μετεβλήθησαν εἰς σκεύη
Ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐξ ἀργύρου·
Καὶ οἱ τοῖχοι τῆς καλύβης
Ἐσπινθηροβόλουν ὅλοι,
Κ' ἔλαμπεν ἡ στέγη ὅλη
Ὡς ἡ πτέρυξ χρυσαλλίδος.

"Ἐκθαμβος δὲ ὁ Ὀσσαῖος
Μεταμορφωθείσας θλέπει
Τὸς ἐννέα κόρας, θλέπει
Μεταμορφωθέντας ὅλους
Τοὺς συζύγους των ἐπίσης
Εἰς πτηνὰ ποικίλου εἴδους,
Εἰς κοσσύφους καὶ εἰς κίχλας,
Καὶ εἰς κολοιοὺς καὶ κίσσας.
Καὶ πηδοῦν καὶ κελαδίζουν,
Καὶ κτυποῦν τὰς πτέρυγάς των,
Κ' ἐξαπλόνουν τὰς οὐράς των
Ὡς πλατεῖς ἀνεμιστῆρας.

"Μόνον ἡ Ὀβήνη μένει
Ἀμετάθλητος, ὡς γραῖα
Δυσειδής, ῥυτιδωμένη,
Σκυθρωπὴ παρατηροῦσα
Κ' ἐν σιγῇ τὰς ἀδελφάς της·
Μέχρις ὅτου ὁ Ὀσσαῖος
Στρέψων τ' ὄμμα πρὸς τὰ ἄνω
Ἀναπέμπει κραυγὴν λύπης,
Ὡς παρὰ τὴν θρὺν τοῦ δάσους
Εἶχεν ἄλλοτ' ἀναπέμψει.

"Κ' ἐπανῆλθεν ἡ νεότης
Τῆς γλυκείας του Ὀβήνης,
Καὶ τὸ κάλλος ἐπανῆλθε,
Καὶ τὰ ῥάκη τὰ δυσώδη
Δέρμα ἔγειναν ἐκτίδος,
Καὶ ἡ ῥάβδος της ἀκόμη
Ἔτεινε πτερὸν ὡραῖον,
Ὡς ὁ ἄργυρος ἐκλάμπον.

"Πάλιν τρέμει ἡ καλύβη
Καὶ κινεῖται καὶ σαλεύει
Μεταξὺ λεπτῆς νεφέλης,
Καὶ αἱ καθαραὶ ἀκτῖνες
Πίπτουσιν ἐπὶ τοῦ ἄστρου
Τῆς Ἑσπέρας ὡς νιφάδες
Τῆς χιόνος, ὅπως πίπτει
Εἰς τὸν ποταμὸν τὸ φύλλον
Καὶ ὁ θάμβαξ εἰς τὸ ὕδωρ.

(ἀκολουθεῖ.)

---

[7]) "Εἰν' ὁ ἐρυθρόχρους κύκνος . . ." Ἡ ποιητικωτάτη παράδοσις τοῦ ἐρυθροῦ κύκνου εὕρηται παρὰ SCHOOLCRAFT "Ἔρευναι". Τόμ. II, σελ. υ· "Τρεῖς ἀδελφοὶ ἐξῆλθον ἐπὶ ὑπῆραν ἐπὶ στοιχήματι τίς πρώτος ἤθελε φέρει κυνήγι· ὑπεχρεώθησαν δὲ νὰ μὴ φονεύσωσιν ἄλλο ζῶον ἢ ὅ,τι ἕκαστος ἐκυνήγει συνήθως. Ἔλαβον δὲ τρεῖς διαφόρους διευθύνσεις. Ὁ Ὀτσηπβᾶς, ὁ νεώτερος τῶν ἀδελφῶν, δὲν εἶχε προχωρήσει πολύ, ὅτε εἶδεν ἄρκτον, ζῶον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν συμφωνίαν δὲν ἔπρεπε νὰ φονεύσῃ. Παρηκολούθησε τὴν ἄρκτον, ἔρριψε κατ' αὐτῆς θέλος καὶ παρὰ τὴν συμφωνίαν τὴν ἐφόνευσεν. Αἴφνης εἶδεν ὅλην τὴν περὶ αὐτὸν ἀτμοσφαῖραν χρωματιζομένην ἐρυθράν· ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς του νομίζων ὅτι ἠσπάτο· πλὴν εἰς ἄκρον· τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα διετηρεῖτο. Τέλος ἤκουσε μακρόθεν παράδοξόν τινα κρότον. Ἐφαίνετο κατ' ἀρχὰς φωνὴ ἀνθρωπίνη· τὴν φωνὴν παρακολουθήσας εὐρέθη μετ' ὀλίγον πολὺ εἰς τὴν ἀχθὴν τῆς λίμνης, ὅπου εἶδε καθήμενον κύκνον ἐρυθρόν, οὗ τὰ πτερὰ ἔλαμπον εἰς τὴν ἠλίαν. Ὁ κύκνος ἐξηκολούθει ἀναπέμπων τὴν φωνήν. Ἐπειδὴ ἦτο ἐντὸς βολῆς ὁ κυνηγὸς ἐσημάδευσε καὶ ἐκτόπησεν, ἀλλὰ τὸ θέλος δὲν ἐπέτυχεν· οὕτω καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον θέλος, μέχρις οὗ ἡ φαρέτρα του ἔληξεν ἐκενώθη. Ὁ δὲ κύκνος ἔρρεγεν ὅπου ἦτο, στρέφων γύρω τὴν κεφαλήν, ὑψῶν τὸν λαιμόν του, καὶ θυθίζων αὐτὸν εἰς τὸ ὕδωρ ὡς νὰ ἤθελε ν' ἀποφύγῃ τὰ θέλη. Ὁ Ὀτσηπβᾶς ἔσπευσεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔλαβεν ὅλα τὰ θέλη του καὶ τὰ τῶν ἀδελφῶν του, καὶ τὰ ἔρριψε κατὰ τοῦ ὑψηλοῦ πτηνοῦ, ἄνευ ἀποτελέσματος πάλιν. Τότε ἐνθυμήθη ὅτι εἰς τὸ ἰατρικὸν θηλάκιον τοῦ ἀποθανόντος πατρός του ὑπῆρχον τρία θέλη μαγευμένα. Ἀνεπήδησεν ἀμέσως καὶ ἔσπευσε πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν. Ἐν πάσῃ ἄλλῃ περιπτώσει θὰ ἐδίστασε νὰ πράξῃ θεβήλωσιν ἀνοίγων τὸ θηλάκιον τοῦ πατρός· νῦν ὅμως τὸ ἔφοιξεν, ἔλαβε τὰ τρία θέλη καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὴν λίμνην, ἀφίνων τὰ ἄλλα πράγματα τοῦ θηλακίου διεσπαρμένα τῇδε κἀκεῖσεν εἰς τὸ δωμάτιον. Ὁ κύκνος εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν· ἔρριψε τὸ πρῶτον θέλος μὲ μεγάλην προσοχήν, καὶ ἔφθασε πλησίον τοῦ σκοποῦ· τὸ δεύτερον θέλος ἐπλησίασεν ἔτι περισσότερον· ὅταν δὲ ἔλαβε τὸ τρίτον θέλος ὑψώθη τὴν χεῖρά του στερεωτέραν· τὸ ἔρριψε καὶ εἶδεν αὐτὸ διερχόμενον διὰ τοῦ λαιμοῦ τοῦ κύκνου πλησίον τοῦ στήθους. Ἀλλ' ὅμως τὸ πτηνὸν ἐπέταξε, κατ' ἀρχὰς ὀρθόεις πλήττων τὰ πτερά του, κατόπιν δὲ ὑψώθη βαθμηδὸν εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἔγεινεν ἄφαντον πρὸς δυσμάς.

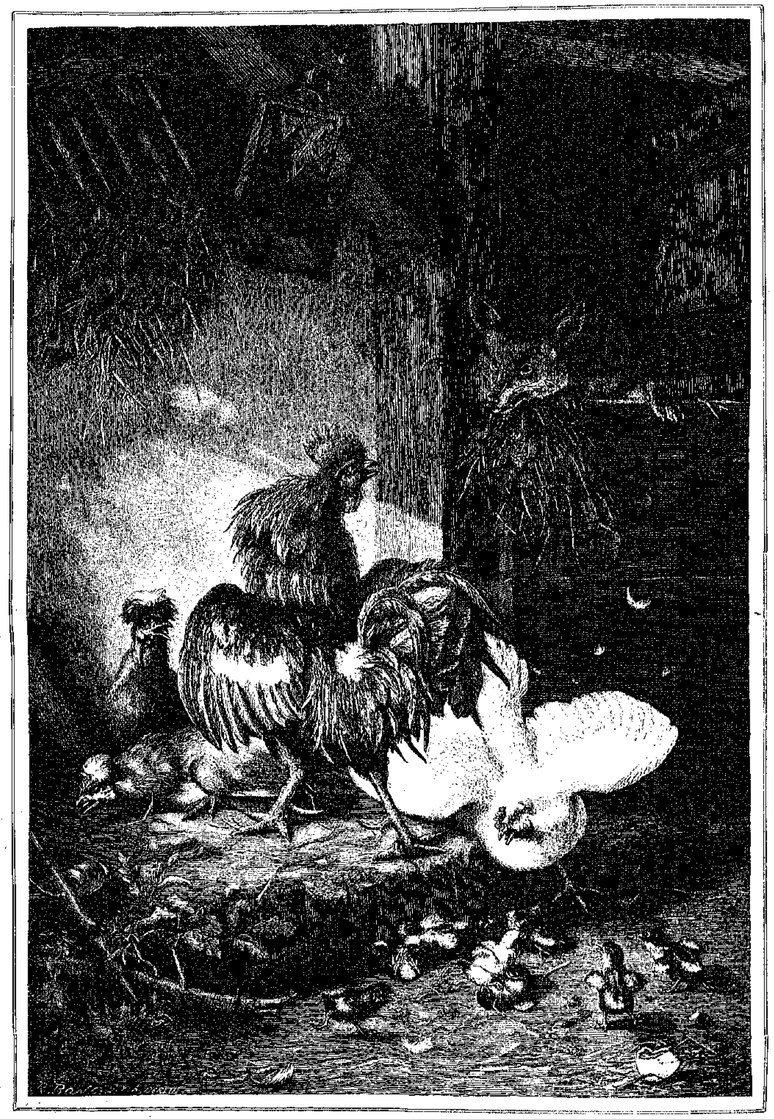

ΑΦΑΝΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑ (εἰκὼν 8ία).

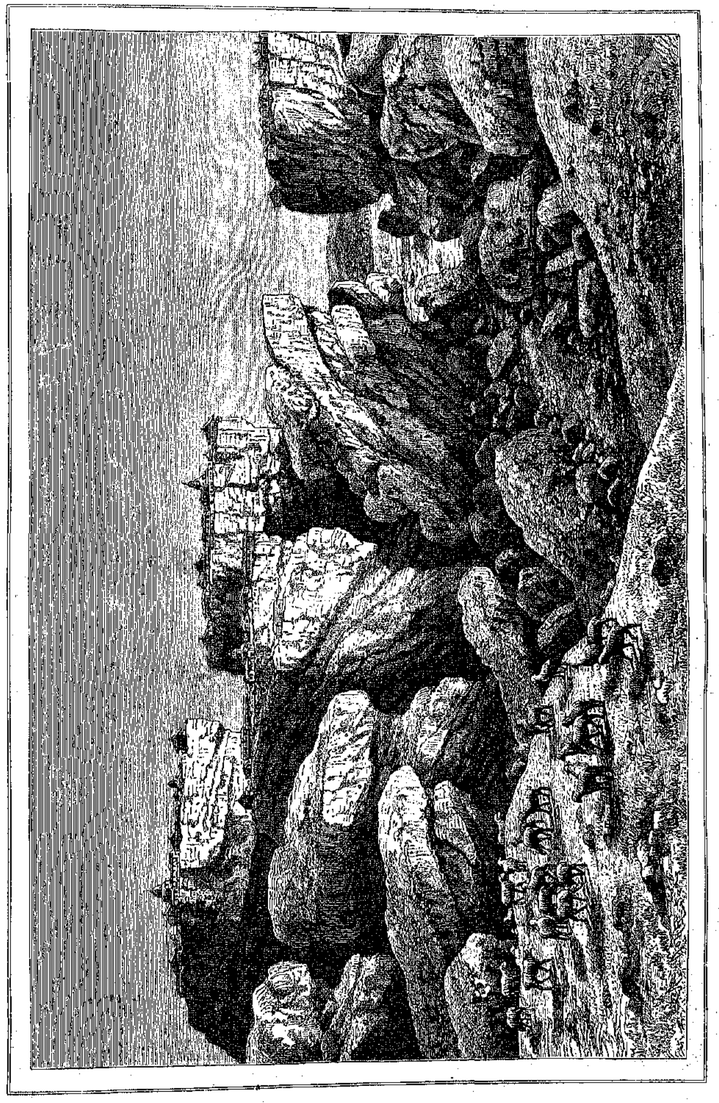

ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ (ΜΟΝΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ).

ΛΕΒΑΝΤΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΑ

(κατὰ τὸ ρουμανικὸν τοῦ Δουϊλίου Ζανφιρέσκου).

ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.

Ὦ πλήρη ἀναμνήσεων ἐρείπια μεγάλα,
Ἄτινα τώρα πρὸ ἐμοῦ σιωπηλὰ ὑψοῦτε
Σωροὺς πετρῶν ὡς λείψανα πενθήρη λαμπηδόνος,
Καὶ φέρετε ἐπ' ὤμων σας αἰῶνας τρισμεγίστους
Καὶ ἔτη μὴ δυνάμενα ν' ἀριθμηθῶσι πλέον,
Ὦ! εἴπατέ μοι πρὸς στιγμὴν τί εἶναι, τί ὁ χρόνος!
Καὶ σύ, ὦ Ζάκυνθος, εἰπέ, ἡ ἐποχὴ ἐκείνη
Ποῦ εἶναι ὅταν εὐτυχὴς ὁ Βύρων ἐδαυκάλει
Ἐπάνω τῶν κυμάτων σου τὸν φλογερόν του πόθον
Καὶ ἤνου στεναγμοὺς βαθεῖς παράφρονος ἀγάπης
Πρὸς στεναγμοὺς τῆς αὔρας;

Ὦ Μεσολόγγι, οἱ καιροὶ τί ἔγειναν ἐκεῖνοι
Καθ' οὓς ἐπὶ τῶν σῶν τειχῶν οἱ Ἕλληνες ἀνδρεῖοι
Ἀπέθνησκον ὡς ἥρωες ἱστοριῶν ἀρχαίων;
Τί ἔγειναν τὰ μνήματα τῆς σιγηρᾶς κοιλάδος
Ὧν αἱ σκιαὶ διέκοπτον τὸν δρόμον τοῦ ὁδίτου;
Ποῦ εἶν' ὁ ἥρως Βότσαρης; . . . Ποῦ εἶσαι, Μεσολόγγι;
Ἡ αὔρα μόνον ἀπαντᾷ· "Παρέρχονται τὰ πάντα!"
Ἡ δὲ ἠχὼ ἀντιφωνεῖ, σφιγχθεῖσα ἐν θαλάσσῃ
Ὑπὸ ἀφρώδους κύματος· "Παρέρχονται τὰ πάντα!"

I.

Ἀπὸ τῆς Ζακύνθου, ἥτις πορτοκαλεῶνας λούει
Ἐν θαλάσσῃ, καὶ ἐφ' ὅσον τῶμμα κύκλῳ περιβλέπει,
Δὲν θεώπευσε τὸ κῦμα, εἰς τὰ στήθη του λικνίζον,
Ὡραιότερον λεμβοῦχον καὶ ἀφρόντιδα τοσοῦτον
Ὅσον τὸν καλὸν Λεβάντην, τῆς Ζακύνθου τὸν ναυτίλον.
Τὸ ἑσπέρας, ὅταν ψάλλῃ, ὑποτρέμουσ' ἡ φωνή του
Φέρει ὕπνον εὐφροσύνης τῇ σκιάδι τῶν ἰάσμων,
Ὅπου πλῆθος πτηνῶν μέσῳ ἀναπαύεται ἀνθέων·
Ὅταν δὲ πρὸς Ἑλληνίδας, μέλπων ὀλιβερῶς, δεικνύῃ
Χρυσαυγῆ τινα ἀκτῖνα πῶς καὶ πότε ἀποθνήσκει
Παίζουσα ἐπιχαρίτως μακρῶν μέσῳ βλεφαρίδων
Νεφελῶν ἑσπερινῶν,
Αὗται εἰς τὴν παραλίαν ἔρχονται — ὡς ἐκ κυψέλης
Τρέχουν μέλισσαι ζητοῦσαι ἅπαξ κἂν νὰ μεθυσθῶσι
Ἐπὶ ῥόδων ὑφ' ἡλίου πρὶ ὀλίγου ἀνοιγέντων —
Ἔρχονται ν' ἀκροασθῶσι τὴν ὁδύνην τοῦ πελάγους,
Ν' ἀναπνεύσωσι τὴν αὔραν τὴν δροσώδη τῆς ἑσπέρας
Καὶ νὰ ἴδωσι πῶς παίζει εἰς τοὺς χάλικας τὸ κῦμα.
"Καλλιβλέφαροι, γλυκεῖαι τῆς Ζακύνθου μου παρθένοι,
Εἴπατέ μ', ἡ Καλαρρύτα ποῦ εὑρίσκεται; ποῦ εἶναι;
Ποῦ πλανᾶτ' ἡ βασιλίς σας; Διότι, μὰ τὴν Ἀφροδίτην,
Ἄχθὲς διῆλθον νύκτα θλην ἐρωτῶν τὸ ἄνω δῶμα,
Μὴ ὁ οὐρανὸς δὲν εἶχε μεταξὺ τοσούτων ἄστρων
Πλάνητά τινα ἀστέρα ἄλλοθεν αὐτοῦ ἐλθόντα
Καὶ φωτίζοντα ἐκλάμπρως κύκλωθι τοὺς ἄλλους κόσμους· —
Τὴν ἐζήτησα ἐπίσης ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνέμων· —
Ἐσταμάτησα τὴν νύκτα ἐν τῇ ἑαυτῆς πορείᾳ
Καὶ ἠρώτησα μὴ εἶχε μέσῳ σκοτερῶν πνευμάτων
Ψυχὴν γυναικὸς φιλτάτης· —
Ἐξηρεύνησα τὰ βάθη τοῦ πελάγους ἵνα ἴδω
Μὴ ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων καὶ ἐκλεύκων Νηρηΐδων
Μὴ ἡ θάλασσα ἐγκρύπτῃ τὸν ὡραῖον θησαυρόν μου . . .
Ἀλλ' οὐδέν, — ἡ νύξ, τὸ κῦμα καὶ ὁ οὐρανὸς ἐγέλων
Καὶ μὲ ἔβλεπον μὲ οἶκτον!"
Αἱ Ζακύνθιαι γελῶσιν, ἡ Θαΐς αὐτὰς διακόπτει·
"— Ὦ Ἰάκινθε Λεβάντη, δύο λέξεις λέγω μόνον·
Εἶσ' ὡραῖος, ἀλλὰ τύχην φαίνεται ποτὲ δὲν εἶχες . . .
"Ἐν ᾧ μεταξὺ τῶν ἄστρων σὺ ζητεῖς τὴν Καλαρρύταν,
"Φεῦ! ἐκείνη ἐδῶ κάτω σ' ἀπατᾷ καὶ σὲ προδίδει!"

II.

Ὑπὸ θόλους χαραγμένους δι' ἀραβικῶν γραμμάτων
Ὅπου ὁ χρυσὸς ἐρίζει πρὸς ἀφρικανὸν γρανίτην,
Τράπεζα λαμπρὰ ἁπλοῦται αἰγυπτίου πορφυρίτου,
Ἄνωθεν δ' αὐτῆς καὶ πέριξ χίλι' ἐλαφραὶ λυχνίαι,
Ὡς τὸ ἄνθος τῆς νυμφαίας, χύνουν φῶς σπινθηροβόλον,
Οὗ αἱ ἀσθενεῖς ἀκτῖνες ἀφανίζονται ἠδέως
Ἐν τῇ τῆς νυκτὸς σκοτίᾳ, ὡς ἐν ἀπωτάταις ἄκραις
Ἀποθνήσκουσιν ἠρέμως ψίθυροι μυστηριώδεις.
Κρατουμένη ὑπὸ δύο δακτυλίων ἐξ ἀργύρου
Ἐλαφρά, κομψὴ αἰώρα, ἐφ' ἧς χλαῖνα ἐξαπλοῦται
Μακροθύσανος μετάξης, φέρ' ἡσύχως βαυκαλοῦσα
Ἐν τῇ ἑαυτῆς ἀγκάλῃ, ὡσεὶ ἐπὶ κῦμα τρέμον,
Σῶμα γυναικὸς ὡραῖον, ἐκλευκον, μεστὸν χαρίτων.
Ἡ Ἑσπέρα ἐν τῷ κόσμῳ ἄν ποτε ἐνεσαρκοῦτο
Πλάσμα καλλονῆς ἐκπάγλου, ὤ! οὐδέποτε θὰ εἶχε
Τακερὸν τοιοῦτον ὄμμα, στόμα μαγικὸν τοσοῦτον,
Καὶ μειδίαμα ἐμφαῖνον διὰ χείλους γλυκυτέρου
Περιπάθειαν τοσαύτην, ἀνεκλάλητον ὀδύνην.
Τὸ περίλυπόν της βλέμμα, ἐν σκιαῖς πεπλανημένον,
Παρακολουθοῦν τὴν πτῆσιν φαίνεται πεφιλημένης
Ὀπτασίας, ἥτις φεύγει πρὸ αὐτῆς ἀκαταπαύστως
Καὶ ἢν οὐδ' αὐτὸς ὁ πόθος δύναται νὰ καταφθάσῃ.
Ῥέουσι τὰ δάκρυά της ἐπὶ στήθους παλλομένου,
Μάτην δὲ νὰ ἡσυχάσῃ φόβον ἄγνωστον πειρᾶται . . .
Ἡ λευκή της ὄψις καίει, ἡ καρδία της κροτοῦσα
Στόνον ἄκουσ' ἀναδίδει· "Ἀγαπῶ καὶ ὑποφέρω!"

III.

Τῆς Καλογραίας ὄπισθεν, μικροῦ ἀκρωτηρίου,
Ἐπὶ ἀκτῆς καὶ μεταξὺ λιμνῶν πολυποικίλων,
Κοιμᾶται βαυκαλούμενον ὑπ' αὔρας θαλασσίας
Τὸ Μεσολόγγιον, ἐνῷ τὸ μέγα ὄνομά του
Αἰῶνες μεταδίδουσι πρὸς φεύγοντας αἰῶνας,
Τὸ κῦμα πρὸς τὸν ἄνεμον τὸν εὔπτερον περῶντα,
Ἡ νὺξ ἡ ἀστερολαμπὴς πρὸς τὰς πετούσας ὥρας.
"Στῆθι, λεμβοῦχε! κύματα διχάζων μὴ δὲν βλέπεις
Ὅτι ταράττεις σεβαστὸν τὸν ὕπνον τοῦ φρουρίου
Καὶ διακόπτεις ὄνειρα ὑψίστης εὐτυχίας;
Τὸ τεφρωμένον μέτωπον αὐτοῦ δὲν διακρίνεις
Πῶς στέφει μεγαλοπρεπῶς διὰ λαμπρῶν ἀκτίνων
Ἡ μάρτυς τῶν θριάμβων του σελήνη ἡ γλυκεῖα;
Δὲν βλέπεις, ὑπερήφανον κ' ἐν σιωπῇ βαθείᾳ
Τὸ κῦμα πῶς καταφιλεῖ ἐσθῆτα τὴν μακράν του;
Στῆθι, ὦ στῆθι . . . ἄκουσον!" — "Ὄχι, ποτέ!" — Ἡ λέμβος
Αἰκνιζομένη ὑπὸ πτερῶν τὸ κῦμα διασχίζει
Καὶ ταχυτάτη ἵπταται, ἀστραπιαία σκέψις . . .
Ἰδοὺ αὐτή . . . προσήγγισε τὸν Ἄραβα τὸν Πύργον,
Ἐν ᾧ ὁ Ἄγγλος Σὶρ Χοβάρδ, τῆς Ἀλβιώνος Κροῖσος,
Τὸ ἀγγλικόν του κρύωμα καὶ τὴν τρελλήν του σπλῆνα
Μετέφερεν ὑφ' ἥλιον Ἑλλάδος νὰ θερμάνῃ.
— Ὦ γαῦρον Ἀρχιπέλαγος, ὁπόσους Ἄγγλους τέρπεις!
Ὁ Φοῖβός σου ζωογονεῖ ψυχρὰς καρδίας πόσας! —
Ἰδοὺ ἡ λέμβος . . . Ἔρχεται . . . Ἡ ἄλυσις ἠρέμα
Ζωννύει τίγρεως λαιμόν, στῦλον γλυπτοῦ μαρμάρου,
Καὶ ἐκ τῆς λέμβου εὐθαρσὴς ἐπὶ τῆς παραλίας
Πηδᾷ Λεβάντης ὁ καλός, ὁ ναύτης τῆς Ζακύνθου.

Σιωπηλὸς διέρχεται σιωπηλὰς αἰθούσας,
Παντοῦ προσέχων καὶ τὸ πᾶν ἐν προσοχῇ ἐτάζων.
Σβεστὰς λυχνίας ἐρωτᾷ καὶ λόγους ἀποτείνει

Πρὸς τοίχους μὴ λαλοῦντας φεῦ! πρὸς θύρας σιωπώσας,
Ἐνῷ εἰς πᾶσαν κίνησιν αἰσθάνεται βαθέως
Κροτοῦσαν τὴν καρδίαν του, ῥιγοῦσαν τὴν ψυχήν του.
Κατὰ στιγμὰς δὲ φωταυγεῖς, ἐνῷ ὠχρὸς πλανᾶται,
Φωνὴ μεστὴ γλυκύτητος, ἀλλὰ μυστηριώδης,
Μορμύρ' ἐντὸς του· "Σ' ἀγαπᾷ! Ἔλθέ, ἐλθὲ ἐγγύς μου! . . ."
Ἓν βῆμα . . . καὶ ἰδοὺ αὐτός! Ἓν βῆμα . . . καὶ ὁ Κλέφτης
Εἰς τῆς εἰσόδου τὴν φλοιὰν βωβὸς ἐξ ἀλγηδόνος
Κ' ἐκ τῆς ζηλοτυπίας του ἀποπελελιθωμένος,
Βλέπει τὸν Ἄγγλον τρυφερῶς τὴν χεῖρά της φιλοῦντα,
Τὴν χεῖρά της τὴν ἔκλευκον δι' ἣν Ζακύνθου ναῦται
Πολλάκις ἠγωνίσθησαν προσφέροντες ἀγάπην,
Ἀκάτους, ὅπλα, κεφαλήν, πᾶν ὅ,τι Ἕλλην δίδει!

Ἡ Καλαρρύτα, βλέπουσα ἐξαίφνης τὸν λεμβοῦχον,
Ἐκτείνει χεῖρα πρὸς αὐτὸν ὠχρά, τεταραγμένη,
Ἐνῷ τὸ βλέμμα της λαλεῖ· "Ἔλθέ! ἡ Καλαρρύτα
Εἰς σὲ ἀνήκει, εὔτολμε Ζακύνθου κωπηλάτα!
Ἔλθέ, ἐλθέ, ἐράσμιον νυκτὸς φιλτάτης ὄναρ,
Ὡραῖε πόθε τῆς ψυχῆς μὲ ὀφθαλμοὺς ἀγγέλου,
Κ' ἐπὶ χειλέων φλογερῶν θὲς χείλη σου φλογώδη!"

Ἀλλὰ παράφορος αὐτὸς ἐκ μίσους, ἐκ μανίας,
Ἐκβάλλ' ἐκ ζώνης παλαιὸν πιστόλιον . . . Σκοπεύει . . .
Πυρά, ὡς φάσμα τάχιστον, διέρχεται τὸ δῶμα . . .
Ἐν σῶμα πίπτει . . . Παλαιὸν τὸ ὅπλον του ἂν ἦτο,
Ἀλλ' ἦτο ὅπλον κάλλιστον! — Ἐν τῇ σκιᾷ στενάζει
Ἡ Καλαρρύτα κλαίουσα . . . Ὁ Ἕλλην κωπηλάτης
Καγχάζων κύκλῳ φέρεται — εἶναι παράφρων πλέον!

Κλεάνθης Παππάζογλης.

Η ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΣΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ
ΚΑΙ
Η ΕΙΡ' ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΣΜΟΥ.

ΥΠΟ Κ. Α. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ.

Λαμβάνων τις ἀνὰ χεῖρας οἱονδήποτε τῶν ἔργων τῆς ἀρχαίας ῥωσσικῆς φιλολογίας, ἐξαιρέσει ὀλιγίστων, καὶ ἐξετάζων αὐτὸ ἐμβριθῶς, διστάζει τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἐκφράσῃ γνώμην ἐὰν ἦναι γνησίως ρωσσικόν, ἢ παράφρασις, ἢ καὶ ἁπλῆ ἐπὶ τέλους μετάφρασις τῶν ἀπείρων εἰς Ῥωσσίαν κατὰ ἀρχαιοτέρους χρόνους εἰσαχθέντων ἑλληνικῶν ἐν γένει καὶ βυζαντιακῶν ἰδίως φιλολογικῶν ἔργων. Τοσαύτη εἶναι ἡ ὁμοιότης, τοσαῦτα τὰ ἐν ἀρχῇ δείγματα τῆς στενῆς σχέσεως καὶ ἀφομοιώσεως τῶν πρώτων πρὸς τὰ τελευταῖα. Μετὰ σοβαρωτέραν δὲ μελέτην φθάνει τις εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι αὐτοτελὴς ἢ μᾶλλον εἰπεῖν αὐτόνομος ἀρχαία ῥωσσικὴ φιλολογία δὲν ὑπάρχει, τοσαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐπιρροὴ τοῦ Βυζαντισμοῦ. Τὸν Χριστιανισμὸν ὡς βάσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἔλαβον οἱ Ῥῶσσοι παρ' ἡμῶν· ἑπομένως καὶ ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ἡ ῥωσσικὴ φιλολογία κατὰ τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν περίοδον ὑπέκυψαν τῇ ἑλληνικῇ ἢ καθαρῶς βυζαντιακῇ ἐπιρροῇ.

Πρὸ τοῦ Βλαδιμήρου ἔτι ἡ Ῥωσσία ἐκέκτητο σχέσεις πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν, αἵτινες τῇ παραδοχῇ τοῦ χριστιανισμοῦ ἔτι μᾶλλον ἐκραταιώθησαν. Ἡ ῥωσσικὴ χώρα, ἀποτελοῦσα τρόπῳ τινὶ ἐπαρχίαν, ὑπέκυψεν ἐκκλησιαστικῶς τῷ πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ πλεῖστοι τῶν Μητροπολιτῶν τῆς Ῥωσσίας μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ ΙΕ'. αἰῶνος, δηλαδὴ μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, προήρχοντο ἐξ Ἑλλάδος. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπίσκοποι ἐν ἀρχῇ ἐξελέγοντο καὶ ἐχειροτονοῦντο παρὰ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Μετὰ τῶν ἱεραρχῶν τούτων ἤρχοντο εἰς Ῥωσσίαν καὶ πλεῖστοι ἄλλοι Ἕλληνες κληρικοὶ φέροντες μεθ' ἑαυτῶν παντοῖα ἑλληνικὰ χειρόγραφα. Ταὐτοχρόνως δὲ καὶ Ῥῶσσοι μετέβαινον εἰς Κωνσταντινούπολιν, εἰς τὸ ὄρος Ἄθω, καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς εἴτε χάριν προσκυνήσεως εἴτε χάριν ἀντιγραφῆς βιβλίων. Ἐκτὸς ὅμως τῶν καθαρῶς ἐκκλησιαστικῶν τούτων σχέσεων ὑπῆρχον καὶ σχέσεις πολιτικαὶ καὶ ἐμπορικαί. Καὶ ἐν ταῖς πρώταις δέον νὰ κατατάξωμεν τοὺς συγγενικοὺς δεσμοὺς τῶν ῥώσσων ἡγεμόνων μετὰ τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου. Ταῦτα πάντα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκράτυνον τὰς μετὰ τοῦ Βυζαντίου σχέσεις καὶ συνεσχέτισαν τὴν ἀρχαίαν ῥωσσικὴν φιλολογίαν πρὸς τὴν ἑλληνικήν. Τὰ φιλολογικὰ ἔργα τοῦ Βυζαντίου ἐχρησίμευσαν τοῖς Μοσχοβίταις ὡς κείμενα μεταφράσεων καὶ ὑποδείγματα ἰδίας ἐθνικῆς φιλολογίας. Τοῦτο πολλάκις ἐγένετο καὶ τῇ μεσολαβήσει τῶν βουλγαρικῶν καὶ σερβικῶν μεταφράσεων.

Ἅμα τῇ παραδοχῇ τοῦ Χριστιανισμοῦ βλέπομεν ἤδη τὸν Βλαδίμηρον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ μεγίστην καταβάλλοντας φροντίδα πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ· σχολεῖα ἱδρύθησαν ἐν Κιέβῳ, καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ ἡγεμόνος τὰ τέκνα τῶν ἐγκριτωτέρων εὐπατριδῶν ὤφειλον νὰ κατατάσσωνται εἰς τὰς παρὰ ταῖς μοναῖς καὶ τοῖς ναοῖς σχολάς, ἐν αἷς ἐδίδασκον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μοναχοί. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰαροσλάβος ὁ Α'. ἵδρυσε σχολεῖα ἐν Νοβγορόδῳ· καὶ οὗτος ἤδη ἐν ἀρχῇ τοῦ ΙΑ'. αἰῶνος ἤρξαντο ἀναφαινόμενα ἐν Ῥωσσίᾳ τὰ πρῶτα φιλολογικὰ ἔργα, φέροντα, ὡς ἦτο ἐπόμενον, χροιὰν καθαρῶς θρησκευτικήν, καὶ διότι οἱ διδάσκοντες Ἕλληνες ἦσαν τὸ πλεῖστον κληρικοί, καὶ διότι ἡ κυρία φροντὶς τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως κατὰ τὴν ἀρχαϊκὴν ἐκείνην τῆς Ῥωσσίας περίοδον ἀπέβλεπεν εἰς τὴν μόρφωσιν εὐπαιδεύτων κληρικῶν. Οὕτως αἱ ἀπαρχαὶ συνίσταντο εἰς λόγους ἐκκλησιαστικούς, πατρολογίας κ. τ. τ. Μεταγενεστέρως μόνον ἤρξαντο ἀναφαινόμενα ψαλτήρια, Εὐαγγέλια μεθ' ἑρμηνειῶν καὶ Χρονογραφίαι· πάντα σχεδὸν ἁπλαῖ μεταφράσεις τῶν εἰς Ῥωσσίαν ἐκ Βυζαντίου προελθόντων.

Οἱ βυζαντινοὶ χρονογράφοι τοῦ ΙΑ'. αἰῶνος καὶ μετὰ ταῦτα παρέχουσιν ὕλην ἄφθονον ἀναγνώσεως περιέργου καὶ διδακτικῆς, ἐγκυκλοπαιδείαν ὅλην γνώσεων, ἐξ ὧν οἱ προπάτορες τῶν συγχρόνων Μοσχοβιτῶν ἐξήγαγον πᾶν τὸ ἀναγκαιοῦν αὐτοῖς. Τοιαῦτα χειρόγραφα Ῥώσσων χρονογράφων ἀπαντῶνται μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος. Οἱ ἀρχαῖοι Ῥῶσσοι χρονογράφοι ἀκουσίως ἀπετείνοντο τοῖς βυζαντινοῖς χρονογράφοις, ὡς τῇ κυρίᾳ αὐτῶν πηγῇ, ἢ ἐν σλαυικαῖς μεταφράσεσιν ἢ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἑλληνικοῖς κειμένοις. Ἐξ οὗ ἡ μεγίστη μεταξὺ ἀμφοτέρων σχέσις καὶ ὁμοιότης. Ἐν γένει δὲ ἐν ταῖς ῥωσσικαῖς χρονογραφίαις προσετίθετο τῇ βυζαντικῇ ἱστορίᾳ ἡ ἀφήγησις τῶν ἐθνικῶν γεγονότων. Ἡ ἀρχὴ τῶν χρονογραφιῶν τούτων ἐλέγετο Πιλεη ἐκ τοῦ παλαιός — παλαιά, ἥτις ἀπετέλει πολλάκις ἴδιον, αὐτοτελὲς σύγγραμμα περιέχον τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Βυζαντίου ἐνεφανίσθησαν περιγραφαὶ τοῦ συμβάντος τούτου, λίαν σπουδαίου ὡς ἐκ τῶν σχέσεων τῆς Ῥωσσίας πρὸς τὸ Βυζάντιον, ἀποτελοῦσαι ἐν ταῖς χρονογραφίαις τὸ τέλος τοῦ πρὸς τὴν ἀλλοδαπὴν συνδέσμου. Αἱ χρονογραφίαι αὗται διεκρίνοντο ἐπὶ εὐσυνοπτῳ ἐν γένει ἐκθέσει τῶν ἱστορικῶν γεγονότων· ὑπάρχει ὅμως μεταξὺ αὐτῶν καὶ μία ἀρκούντως διεξοδικήν, κυκλοφορήσασα ἐν πολλαῖς χειρογράφοις ἀντιγραφαῖς ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα· "Ἀφήγησις περὶ τῆς κτίσεως καὶ τῆς πτώσεως τοῦ Βυζαντίου." Αὕτη αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ ὑποδεικνύει ὅτι ἡ ἀφήγησις διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ μὲν περιγράφει τὴν κτίσιν τῆς πόλεως τὸ δὲ τὴν παρὰ Μωάμεθ τοῦ Β'. ἅλωσιν αὐτῆς. Ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ λεπτομερειῶν, ἃς οὐδαμῶς ἀπαντῶμεν ἐν ταῖς λοιπαῖς ῥωσσικαῖς χρονογραφίαις, καταφαίνεται ὅτι ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς ὑπῆρξεν ἢ μάρτυς τοῦ συμβάντος αὐτόπτης ἢ τοὐλάχιστον ὅτι ἔγραψε κατὰ παραδόσεις συγχρόνων. Ἡ ἱστορία αὕτη ἐκέκτητο διὰ τοὺς Ῥώσσους μεγίστην σπουδαιότητα οὐ μόνον ἕνεκα τῆς περιγραφῆς γεγονότος μεγάλως αὐτοὺς ἐνδιαφέροντος συνεπείᾳ τῆς ὁμοδοξίας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῶν ἐν αὐτῇ προρρήσεων περὶ τῆς μελλούσης πτώσεως τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους καὶ τῆς τοῦ Βυζαντίου ἀνακτήσεως τῇ ἀρωγῇ ἔθνους ὁμοδόξου.

Μεγίστην ὡσαύτως σπουδαιότητα ἐκέκτητο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ αἱ ἄπειροι φιλολογικαὶ συγγραφαί, "Μέλισσαι" (Пчелы)

καλούμεναι, ἀποτελούμεναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ εὐσυνόπτων ῥητῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ τῶν ἀρχαίων κλασικῶν συγγραφέων. Ἐν αὐταῖς ἀπαντῶνται φράσιν μίζην ῥητὰ ἐκ τοῦ Εὐριπίδου, Πλουτάρχου, Κάτωνος καὶ Πλάτωνος, Ἐπικούρου καὶ Μενάνδρου, τὰ ὁποῖα βεβαίως δὲν ἠδύνατο ν' ἀπαρτίζωνται εἰμὴ παρὰ ἐμβριθοῦς κατόχου τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης, ἤτοι παρά τινος τῶν ἐν Ῥωσσίᾳ Ἑλλήνων κληρικῶν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΙΑΣ.

(Μετὰ εἰκόνων.)

Μία τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις οὐδεμίαν σχεδὸν ἐν τῇ σειρᾷ τῶν αἰώνων ὑπέστη μεταβολήν, εἶναι ἡ ἁλιεία. Ὅπως διὰ τοῦ δικτύου καὶ τοῦ ἀγκίστρου ἁλιεύουσιν οἱ κάτοικοι τοῦ Ἰνδικοῦ ἀρχιπελάγους, ὅπως ἡλίευον οἱ ἄγριοι τῆς Ἀμερικῆς καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ ἄνθρωποι τῶν προϊστορικῶν χρόνων, οὕτως ἁλιεύουσι σήμερον καὶ οἱ κάτοικοι τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν. Δίκτυον καὶ ἄγκιστρον, ἰδοὺ τὰ δύο ἐργαλεῖα τῆς ἁλιείας τὰ ὁποῖα μετροῦσιν αἰώνων μακρῶν βίον. Ἐὰν ἐπῆλθον μικραί τινες μεταβολαί, αὗται εἶναι ἀσήμαντοι καὶ οὐδόλως τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος ἀλλάσσουσιν.

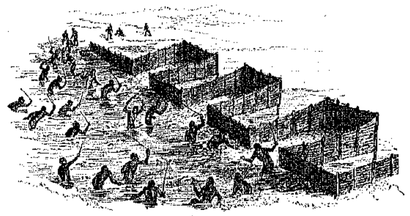

ΑΡ. 1. ΑΛΙΕΙΑ ΕΝ ΤΗι ΚΕΝΤΡΙΚΗι ΑΦΡΙΚΗι.

Ὁ τῶν προϊστορικῶν χρόνων ἁλιεὺς μετεχειρίζετο ἄγκιστρον κατεσκευασμένον ἐκ λίθου πυρίτου (τουφεκόπετρας) καταλήγοντος εἰς δύο ὀξείας ἄκρας. Τὸ δόλωμα περιέβαλλε τὸν λίθον τοῦτον ἐντελῶς. Ἐν ταῖς λίμναις τῆς Ἑλβετίας εὑρέθησαν τοιοῦτα ἄγκιστρα ἐκ πυρίτου λίθου καὶ ἐξ ὀρειχάλκου. Ἀλλ' ὁ τρόπος οὗτος δὲν ἦτο πολὺ ἀσφαλής, διότι ὁ ἰχθὺς εὐκόλως ἠδύνατο νὰ ἐκφύγῃ τοῦ λίθου, ἐν ᾧ τὸ μετ' οὐ πολὺ ἐν χρήσει ἄγκιστρον (ἡ ῥαμφὶς) ἐκράτει αὐτὸν στερεῶς. Τοιαῦται ἀρχαιόταται ῥαμφίδες εὑρέθησαν παρὰ τοῖς Ἐσκιμῶ καὶ ἐν τῇ χερσονήσῳ Ἀλάσκᾳ. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Νιγκ-πῶ τῆς Σινικῆς, τῇ ὡς γνωστὸν τὰ μάλιστα ἰχθυοφόρῳ, τὸ προνόμιον τῆς κατασκευῆς τῶν ἀγκίστρων ὅλων εἶχεν ἄλλοτε μικρὸν σιδηρουργεῖον, οὗ ὁ ἰδιοκτήτης ὑπερεπλούτισεν. Ἁλιεία ὅλως πρωτότυπος γίνεται ἐν Περουβίᾳ ἐν τῇ λίμνῃ Βελαφροῦ. Τὴν ἁλιείαν ταύτην περιγράφει ἐκτενῶς ὁ περιηγητὴς Μαρκοϋ (ἴδε εἰκόνα ἀρ. 2). Ἐπὶ ἀχυρίνων δεμάτων κάθηνται οἱ ἁλιεῖς ὡς ἔφιπποι· οἱ ἐπὶ τῆς ὄχθης ἱστάμενοι ὠθοῦσι τοὺς ἀχυρίνους τούτους ἵππους εἰς τὴν λίμνην. Ὁ ἁλιεὺς κάθηται μὲ τοὺς πόδας εἰς τὸ ὕδωρ καὶ κρατεῖ ἐλεύθερον τὸ ἄγκιστρον ἐν χερσίν. Οἱ ἰχθῦς εἶναι ἄφθονοι, ἀλλ' ὁ τρόπος τῆς ἁλιείας δὲν εἶναι εὔκολος, διότι ἀπαιτεῖται γύμνασις ἀρκετὴ πρὸς διατήρησιν τῆς ἰσορροπίας ἐπὶ τῶν κινητῶν ἐκείνων καθισμάτων.

ΑΡ. 2. ΑΛΙΕΙΑ ΕΝ ΤΗι ΝΟΤΙΩι ΑΜΕΡΙΚΗι.

Στοιχεῖον οὐσιῶδες διὰ τὴν ἁλιείαν εἶναι τὸ δόλωμα· μόνον ἡ πεῖρα ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους ποῖον εἶδος δολώματος ὤφειλον νὰ μεταχειρίζωνται διὰ τὰ διάφορα εἴδη τῶν ἰχθύων. Πολλάκις ἡ ἔλλειψις καταλλήλου δολώματος ἠνάγκασε τοὺς ἁλιεῖς νὰ ἐβρασῶν ἄλλα δολώματα εἰς ἀντικατάστασιν. Οὕτω τεμάχιον ὀστράκου ἀντικαθιστᾷ ἐνίοτε τὸν ἁλιευτικὸν σκώληκα, ἢ τεμάχιον κρέατος τὸν κοχλίαν. Ἐν Ἰαπωνίᾳ καὶ τῇ Σινικῇ παρετηρήθη ὅτι εἴδη τινὰ ἰχθύων τρώγουσι κατὰ προτίμησιν τὰς χρυσαλλίδας τῶν μεταξοσκωλήκων· ἐν δὲ τῇ Ἀμερικῇ ὑπάρχουσιν ἰδιαίτερα ἐργοστάσια κατασκευάζοντα τεμάχια σηπιῶν, καταλλήλως πρὸς δόλωμα κεκομμένα. Ἐπειδὴ δὲ ἰχθῦς τινες εἶναι τὰ μάλιστα ἐκλεκτικοὶ καὶ δὲν πλησιάζουσιν εἰμὴ μόνον τὰ διὰ μυῶν δολωθέντα ἄγκιστρα, ἐπενοήθησαν αἱ "τεχνηταὶ λεγόμεναι μυῖαι", ἃς μετὰ τοσαύτης ἐπιτηδειότητος κατασκευάζουσιν ἐκ πτερῶν πτηνῶν οἱ Ἰάπωνες. Ἐν Βοστῶνι τῆς Ἀμερικῆς τὸ κατάστημα Bradford καὶ Anthony κατασκευάζει 200 εἴδη τεχνητῶν μυῶν, μετὰ φωτογραφικῆς ὄντως ἀκριβείας ἀπομιμούμενα τὴν φύσιν. Ἐσχάτως δὲ ἐξεδόθη ἐν Λονδίνῳ καὶ ὁλόκληρον σύγγραμμα περὶ τῶν τεχνητῶν διὰ τὴν ἁλιείαν μυῶν. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκδοθῇ εἰμὴ ἐν χώρᾳ, ἔνθα μανιωδῶς ἐξασκεῖται ἡ ἁλιεία ὑφ' ὅλων τῶν τάξεων ἀνεξαιρέτως.

Περίεργον τεχνητὸν δόλωμα εἶναι ἡ ἀπομίμησις τῆς σηπίας ἐκ μικροῦ τεμαχίου κέρατος περιβεβλημμένου ὑπὸ λακίδος δέρματος καρχαρίου. Τὸ δόλωμα τοῦτο μεταχειρίζονται οἱ Ἰάπωνες πρὸς ἁλιείαν τοῦ τόνου. Ἐν Βρασιλίᾳ τέλος μεταχειρίζονται ὡς δόλωμα πτερὰ πτηνῶν.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι οἱ ἰχθῦς ἑλκύονται καὶ διὰ τῆς ὀσφρήσεως. Διὰ τοῦτο βλέπομεν τὸν Ἰάπωνα ἁλιεύοντα μικροὺς ἰχθῦς καὶ παγούρους διὰ καπνιστοῦ ἢ καὶ ὀπτοῦ κρέατος ἰχθύων· ὁ δὲ Σίνης ἑλκύει τὴν καρίδα τοῦ Γάγγου πρὸς τὴν ὄχθην διὰ λεπτοῦ καὶ μακροῦ καλάμου, ἐφ' οὗ σταλάζει σταγόνα ἀρωματικοῦ ἐλαίου. Ἡ καρὶς ὁδηγουμένη ὑπὸ τῆς ὀσμῆς ἐξέρχεται τῆς φωλεᾶς της, ἥτις ἀμέσως φράσσεται, καὶ τῇ καρίδι ἀποκλείεται οὕτως ἡ ὁδός. Τὸ εἶδος τοῦ ἀρωματικοῦ ἐλαίου κρατοῦσιν οἱ Σῖναι μυστικόν.

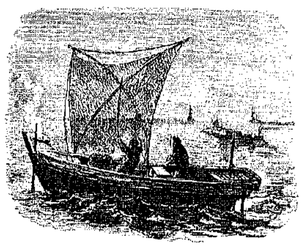

ΑΡ. 3. ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΑΛΙΕΙΑ ΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑι.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Ἰνδικοῦ ἀρχιπελάγους, οἱ Ἰνδοὶ τῆς βορείου Ἀμερικῆς, οἱ Βρασιλιανοὶ καί τινες φυλαὶ τῆς νοτίου Ἀφρικῆς ἀποναρκοῦσι τοὺς ἰχθῦς ῥίπτοντες εἰς τὸ ὕδωρ χόρτα ναρκωτικὰ ἢ καὶ ῥίζας τετριμμένας εἰς κόνιν. Οἱ ἰχθῦς ἀνέρχονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ζαλισμένοι συλλαμβάνονται εὐκόλως διὰ τῆς χειρός. Διὰ ἐπανειλημμένης ἀποπλύσεως ἀφαιροῦνται αἱ δηλητηριώδεις τῶν χόρτων τούτων καὶ ῥιζῶν οὐσίαι. Οἱ Ἄντεις, φυλὴ ἰνδική τῆς Περουβίας, ἁλιεύουσι τοὺς ναρκωθέντας ἰχθῦς διὰ βελῶν, τὰ ὁποῖα οἱ ἄγριοι ἐκεῖνοι ἐπιτηδειότατα ἐκσφενδονίζουσιν (ἴδε εἰκόνα ὑπ' ἀρ. 5).

Ἡ νυκτερινὴ ἁλιεία, γινομένη διὰ καιομένων δᾳδῶν (πυροφάνι) εἶναι διαδεδομένη εἰς πλείστας ὅσας χώρας. Ὁ ὑπὸ τῆς λάμψεως προσελκυόμενος ἰχθὺς συλλαμβάνεται ἢ διὰ τοῦ ἀγκίστρου ἢ διὰ τοῦ κάμακος ἢ διὰ τοῦ δικτύου. Ὁ μέγας Οὐμβόλδος περιγράφει τὸ ὡραῖον θέαμα, ὅπερ παριστᾷ ἡ νυκτερινὴ ἁλιεία ἐν τῷ

κόλπῳ τοῦ Ὑέδδου (ἴδε εἰκόνα ὑπ' ἀρ. 3). Καὶ ἐν Νορβηγίᾳ ἁλιεύεται ὁ τόνος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ὁ ἁλιεὺς κρατεῖ ἐν μὲν τῇ μιᾷ χειρὶ καιομένην δᾷδα, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ κάμακα, δι' οὗ κτυπᾷ τὸν ἰχθύν, ὅταν οὗτος ὡς ἠλεκτρισθεὶς ὑπὸ τῆς λάμψεως ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος καὶ προσβλέπῃ αὐτὴν ἀσκαρδαμυκτί. Οὕτως ἁλιεύονται παρὰ τὰς ὄχθας τῶν βρασιλιανῶν ποταμῶν καὶ αἱ χελῶναι καὶ ἄλλα εἴδη μεγάλων ἰχθύων.

Ἐν τῷ Πεϊ-χῷ ποταμῷ μεταχειρίζονται οἱ ἁλιεῖς μεγάλας τριαίνας προσηρμοσμένας εἰς τὰς χεῖράς των διὰ δυνατῶν σχοινίων (ἴδε εἰκόνα ὑπ' ἀρ. 4). Πρὸς εὐχερεστέραν τῆς ἑλίας των καταδίωξιν ἔχουσιν εἶδος σχεδιῶν, συνισταμένων ἐκ δύο δοκῶν στερεωμένων διὰ σανίδων καὶ ἐχουσῶν τὸ σχῆμα κλίμακος. Μετὰ θαυμασίας ἐπιτηδειότητος διατηροῦσιν οἱ ἁλιεῖς οὗτοι τὴν ἰσορροπίαν των, ἱστανται ὀρθοὶ ὡπλισμένοι διὰ τῆς τριαίνης καὶ τὸν ἰχθὺν περιμένοντες, ὅστις ἀνέρχεται ἀμερίμνως εἰς τὴν ἐπιφάνειαν εἰς ἀναζήτησιν τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Συμβαίνει ἐνίοτε δυνατὸς ἰχθὺς νὰ παρασύρῃ ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ τὸν ἀδέξιον ἁλιέα, ὅστις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ἀμέσως ν' ἀποκόψῃ τὸ σχοινίον, τὸ κρατοῦν τὴν τριαίναν προσηρμοσμένην εἰς τὴν χεῖρά του, διότι ἄλλως κινδυνεύει νὰ πνιγῇ.

ΑΡ. 4. ΑΛΙΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΕΙ-ΧΩ ΠΟΤΑΜΟΝ.

Τὸ παραδοξότερον εἶδος τῆς νυκτερινῆς ἁλιείας ἐνεργοῦσιν οἱ Σῖναι. Ἡ λέμβος ἔχει μῆκος μὲν ὀκτὼ μέτρων, πλάτος δὲ μόνον 40 ἑκατοστομέτρων· εἰς τὴν μίαν πλευρὰν τῆς λέμβου εἶναι προσηρτημένη σανὶς λευκοῦ χρώματος σχηματίζουσα μὲ τὸ ὕδωρ ἀμβλεῖαν γωνίαν καὶ εἰσερχομένη ὀλίγον ἐντὸς τοῦ ὕδατος· εἰς τὴν ἑτέραν δὲ τῆς λέμβου πλευρὰν ὑπάρχει καθέτως δίκτυον, σχηματίζον εἶδος τειχώματος. Ἐν νυκτὶ σεληνιαίᾳ οἱ ἁλιεῖς ἐκκινοῦσιν· ἡ λευκὴ σανὶς φωτιζομένη ὑπὸ τῆς σελήνης ἐκλαμβάνεται ὑπὸ τῶν ἰχθύων ὡς φυσικός τις φραγμός, ὃν ζητοῦσι νὰ ὑπερπηδήσωσι, καὶ οὕτως ἢ ἐντὸς τῆς λέμβου πίπτουσιν ἢ ἐντὸς τοῦ ἀνοικτοῦ δικτύου.

ΑΡ. 5. ΑΝΤΕΙΣ ΑΛΙΕΥΟΝΤΕΣ.

ΑΡ. 6. ΑΛΙΕΙΑ ΕΝ ΤΗι ΚΑΣΠΙΑι ΘΑΛΑΣΣΗι.

Εἰς τὰ ἀβαθῆ μέρη τῆς Κασπίας θαλάσσης οἱ Τάταροι καὶ Πέρσαι ἁλιεῖς μεταχειρίζονται δίκτυα ἐκσφενδονιστικὰ ἐκ μετάξης πρὸς ἁλίευσιν μικρῶν ἰχθύων, προσελκυομένων διὰ στιλπνῶν λιθαρίων, διὰ σκωλήκων ἢ καὶ μικρῶν ἐκ πηλοῦ σφαιρῶν, τοποθετουμένων εἰς τὸ βάθος τοῦ δικτύου (ἴδε εἰκόνα, ἀρ. 6). Γύρωθεν τοῦ δικτύου εἶναι ἀνηρτημένα μικρὰ μολύβδινα βάρη, τὰ ὁποῖα ὅταν τὸ δίκτυον ἀνασύρηται συνεννοῦνται καὶ δίδουσι τῷ δικτύῳ σχῆμα σάκκου.

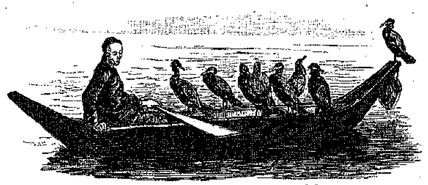

ΑΡ. 7. ΑΛΙΕΙΑ ΔΙΑ ΦΑΛΑΚΡΟΚΟΡΑΚΩΝ.

Διαφοροτρόπως ἐνεργεῖται καὶ ἡ καταδίωξις τῶν ἰχθύων. Ὁ Ἰνδὸς πλήττει τὸ ὕδωρ διὰ μακροῦ καλάμου, ὁ Σίνης διὰ ξυλίνης ῥάβδου· ἐν δὲ τῇ Ἰαπωνίᾳ γυναῖκες καὶ παιδία ἀπὸ τῆς ὄχθης φωνάζουσιν, ὠθοῦντες διὰ τῶν φωνῶν των τοὺς ἰχθῦς πρὸς τὰ δίκτυα, τὰ ὁποῖα ἐνίοτε τόσον πολὺ πληροῦνται ὥστε διαρρήγνυνται. Τοιαύτην ἁλιείαν εἶδεν ὁ περιηγητὴς Α. Μαρὰκ ἐνεργουμένην ἐν τῷ μικρῷ ποταμῷ Ἐδόγα τῆς νοτίου Ἀφρικῆς. Ἐν τῷ ὕδατι τοποθετοῦνται φράκται ἐκ καλάμων· (ἴδε εἰκόνα ἀρ. 1) ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία ριπτόμενοι εἰς τὸ ὕδωρ διώκουσι τοὺς ἰχθῦς διὰ φωνῶν καὶ διὰ κτυπημάτων πρὸς τοὺς φράκτας, οὓς δὲν δύνανται οὗτοι νὰ ὑπερπηδήσωσι καὶ εὐκόλως συλλαμβάνονται.

Ἕτερον εἶδος ἁλιείας εἶναι ἡ ἁλιεία τῶν πετώντων ἰχθύων εἰς τὰς νήσους Μολούκας. Ἐκ τοῦ φύλλου τοῦ "ῥίου", φυτοῦ φυομένου ἐν τῇ νήσῳ Κεράμ, σχηματίζεται μικρὸς ἀετός. Ἐπειδὴ τὸ φύλλον τοῦτο εἶναι λεπτότατον καὶ πολὺ ἐλαφρὸν ὁ ἀετὸς κρατούμενος διὰ λεπτῆς κλωστῆς ὑψοῦται ταχέως καὶ εὐκόλως. Εἰς τὴν μακρὰν οὐρὰν τοῦ ἀετοῦ προσαρμόζεται τὸ δόλωμα, συνιστάμενον ἐξ ἰστοῦ στερεωτάτου ἐγχωρίας ἀράχνης (τῆς λάβας). Δύο ἁλιεῖς ἐπιβαίνουσι τῆς λέμβου καὶ κωπηλατοῦσιν ἐναντίον τοῦ ἀνέμου, ἀφίνουσι δὲ τὸν ἀετὸν εἰς τρόπον, ὥστε ἡ ἄκρα τῆς οὐρᾶς μὲ τὸ ἀράχνιον δόλωμα νὰ ἐπιτίθεται τοῦ ὕδατος. Ὁ ἰχθύς, πλέων σχεδὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ὁρμᾷ διὰ ν' ἁρπάσῃ τὸ δόλωμα, περιπλέκεται ἅμως εἰς αὐτὸ μὲ τοὺς ὀδόντας του καὶ συλλαμβάνεται. Σφοδρῶς πνέοντος τοῦ ἀνέμου ἐνεργεῖται συνήθως ἡ ἁλιεία αὕτη, ἥτις κατὰ πολὺ ὁμοιάζει τὴν λεγομένην παρ' ἡμῖν "συρτήν".

Μοναδικὸν εἶδος ἁλιείας γίνεται ἐν τῇ Σινικῇ διὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ γεγυμνασμένων φαλακροκοράκων ἢ θαλασσίων κοράκων (Cormorans), ὡς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι ὑπ' ἀρ. 7. Οἱ ἐπιτηδειότεροι φαλακροκόρακες εὕρηνται ἐν τῇ μικρᾷ πόλει Ἰαγκσισέν, ἧς οἱ κάτοικοι, ὡς λέγει δημώδης τις παράδοσις, ἔχουσι μυστικὸν πρὸς εὐκολωτέραν ἐκγύμνασιν τῶν φαλακροκοράκων. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ ἐκγύμνασις αὕτη ἀπαιτεῖ ὑπομονὴν μεγάλην· ἀφ' οὗ δὲ τελειώσῃ, ὁ φαλακροκόραξ περιδένεται τὸν τράχηλον μὲ λινὸν λαιμοδέτην καὶ ὑποβάλλεται εἰς αὐστηρὰν δίαιταν. Εἰς τὰ πλευρὰ τῆς πρὸς ἁλιείαν ἐξερχομένης λέμβου κάθηνται κατὰ σειρὰν δέκα ἢ καὶ δώδεκα φαλακροκόρακες, προσεκτικοὶ καὶ εὐπειθεῖς ὡς σκύλοι· εἰς σημεῖον δὲ δοθὲν διὰ συρίγματος ὑπὸ τοῦ ἁλιέως πηδῶσιν ὅλοι εἰς τὸ ὕδωρ. Ἅμα ἁρπάσωσιν ἰχθὺν τὸν φέρουσι καὶ τὸν τοποθετοῦσιν ἐν τοῖς τῆς λέμβου· ἐνίοτε ὁ ἰχθὺς εἶναι βαρὺς καὶ τότε προσέρχονται εἰς ἐπικουρίαν δύο ἢ καὶ πλείονες κόρακες. Ὅταν φαλακροκόραξ τις ἀπειθήσῃ, δένεται σφιγκτῶς τοὺς πόδας πρὸς τιμωρίαν. Τὸ ἑσπέρας ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς φαλακροκόρακας νὰ ἁλιεύωσι δι' ἴδιον λογαριασμόν. Πέντε τὸ πολὺ ἔτη ἀντέχουσι τὰ πτηνὰ ταῦτα εἰς τὴν ἐπίπονον αὐτῶν ἐργασίαν.

Διεξελθόντες ἐν συντόμῳ καὶ ἀκροθιγῶς μόνον εἴδη τινὰ τῆς ἁλιείας, τὰ περιεργότερα καὶ ὀλιγώτερον ἴσως γνωστὰ τοῖς Εὐρωπαίοις, ἠθελήσαμεν νὰ δώσωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις μικρὰν ἰδέαν περὶ τῶν διαφόρων ἐπινοήσεων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἁλιείαν τῶν ἰχθύων. Ὑπάρχουσιν εἴδη ἰχθύων εὐκόλως ἀπατώμενα καὶ δελεαζόμενα, ἄλλα πάλιν, τὰ ὁποῖα δυνάμεθα ν' ἀποκαλέσωμεν νουνεχῆ, ἠνάγκασαν τὸν ἄνθρωπον νὰ προβῇ εἰς ἐπινοήσεις ἐκτάκτους καὶ πρωτοτύπους, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμόζεται τὸ λεγόμενον, ὅτι ὁ ἰχθὺς εἶναι ὁ τὸν ἄνθρωπον τὴν ἁλιεῖαν διδάξας.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΕΛΛΑΣ. Ἐξ Ἀθηνῶν ἀγγέλλεται πάλιν ὑπουργικὴ κρίσις. Συνεπείᾳ τῆς ἀκυρώσεως τῆς ἐκλογῆς Βάλτου, ἔνθα, ὡς γνωστόν, ἐξελέχθη δουλευτὴς ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς κ. Βαλτινός, τὸ ὑπουργεῖον Κουμουνδούρου ἔδωκε τὴν παραίτησίν του. Κατὰ φυσικὸν λόγον ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως, κ. Τρικούπης, θέλει προσκληθῆ νὰ σχηματίσῃ τὸ νέον ἑλληνικὸν ὑπουργεῖον. Συμπαγοῦς οὖσης τῆς ἀντιπολιτεύσεως τοῦτο δὲν θέλει παρέχει πολλὰς δυσκολίας, ἀλλ' ἀμφιβάλλομεν ἐὰν ὁ κ. Τρικούπης, ἀνερχόμενος εἰς τὴν ἐξουσίαν, θέλει δυνηθῆ νὰ εὐχαριστήσῃ πάντας τοὺς φίλους του. Ὥστε ἀπίθανον δὲν εἶναι ἐντὸς ὀλιγέος χρονικοῦ διαστήματος ν' ἀκούσωμεν περὶ νέας ὑπουργικῆς κρίσεως ἐν Ἑλλάδι. — Ὁ βασιλεὺς εὑρίσκετο ἐπί τινας ἡμέρας κλινήρης συνεπείᾳ ἐλαφροῦ κρυολογήματος.

ΑΙΓΑΙΑ. Ἀπόπειρα ἐγένετο τῇ 2 Μαρτίου κατὰ τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας. Καθ' ἣν ὥραν ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἐξήρχετο τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ τοῦ Windsor, ὅπως μετοδῇ εἰς τὰ ἀνάκτορα, ῥακενδύτης τις, ὀνόματι Mac Lean, πρώην γραφεὺς παντοπωλείου, ἐπροσέβλεψε κατ' αὐτῆς, εὐτυχῶς ἄνευ ἀποτελέσματος. Ὁ δολοφόνος, ὅστις ἠτοιμάζετο νὰ πυροβολήσῃ καὶ ἐκ δευτέρου, ἐμποδίσθη εἰς τοῦτο ὑπό τινων ἐκεῖ παρευρισκομένων μαθητῶν τοῦ Λυκείου, καὶ αὐθωρεὶ συνελήφθη. Φαίνεται ὅτι πάσχει τὰς φρένας. Ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ ἀνακρίσει εἶπεν ὅτι ὀδδάλως εἶχε σκοπὸν νὰ φονεύσῃ τὴν βασίλισσαν, ἀλλ' ὅτι ἡ πεῖνα ὤθησεν αὐτὸν εἰς τὸ ἔγκλημα. Πανταχόθεν συνέρρευσαν τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας τὰ συγχαρητήρια τηλεγραφήματα πρὸς τὴν ἄνασσαν. Ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας, ἥτις χάριν θήρας εὑρίσκετο ἐν Ἀγγλίᾳ, μετέβη εἰς Windsor καὶ συνεχάρη αὐτοπροσώπως τὴν βασίλισσαν. Περὶ τῶν προλαβουσῶν ἀποκειρῶν κατὰ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας δημοσιεύομεν ἄρθρον ἐν τοῖς Διαφόροις.

ΣΕΡΒΙΑ. Καὶ ἡ Σερβία, τὰς δάφνας τῆς Ῥουμανίας ζηλεύσασα, ἐγένετο βασίλειον, καὶ ὁ ἡγεμὼν Μιλάνος ἀνεκηρύχθη ὑπὸ τῆς Σκουπτσίνας βασιλεὺς τῆς Σερβίας ὑπὸ τὸν τίτλον "Μιλάνος Ὀβρένοβιτς Α'." Κατὰ τὴν παρίστασιν ταύτην ὁ νέος βασιλεὺς ἐξέδωκε προκήρυξιν, ἐν ᾗ ἐκφράζεται ὅτι τῇ θελήσει ὁλοκλήρου τοῦ σερβικοῦ ἔθνους ἐπόμενος ἐδέχθη τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως. Τὸν βίον του ὅλον θέλει ἀφιερώσει εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ του· ἡ Σερβία, συμπαθῶς ὑπὸ τῆς Εὐρώπης ὑποστηριζομένη, βαίνει πρὸς βέβαιον μέλλον. Εἴθε ὁ νέος αἰὼν ἀμπνεύσῃ τοῖς πᾶσι φιλοπατρίαν καὶ αὐταπάρνησιν! Εἴθε ἡ νέα θέσις, ἣν καταλαμβάνει σήμερον ἡ Σερβία, καθαγιασθῇ διὰ τῆς ἀγάπης τῶν πολιτῶν πρὸς τὴν δικαιοσύνην, πρὸς τὴν πρόοδον, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν εὐνομίαν! Ἡ προκήρυξις εἶναι γεγραμμένη μὲ αἴσθημα, καὶ ἀξιοπρεπῆς. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Δυνάμεων ἔσπευσαν νὰ συγχαρῶσι τῷ νέῳ βασιλεῖ.

ΙΤΑΛΙΑ. Ἐκ Ῥώμης ἀγγέλλεται ὁ θάνατος τοῦ διασήμου στρατηγοῦ Μεδίκη καὶ ἡ βαρεῖα ἀσθένεια τοῦ πρίγκηπος ὑπουργοῦ Λάντσα, ἑνὸς τῶν διαπρεπεστέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς νέας Ἰταλίας. — Ἡ ἀντεπίσκεψις τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τῆς Αὐστρίας ζεύγους εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰταλίας, θὰ λάβῃ χώραν, καθ' ἃ ἀναφέρουσι αἱ τελευταῖαι ἐφημερίδες, ἐν Τουρίνῳ κατὰ τὸν προσεχῆ Ἀπρίλιον.

Υ. Γ. Ὁ Λάντσας ἀπεβίωσεν.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Λειψίᾳ τῇ 27/11 Μαρτίου 1882.

Δικαίως παρομοιάζει μεγάλη τις Ἐφημερὶς τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ χρηματιστηρίου πρὸς τὰς ἰδιοτροπίας ἀρώσης γυναικός. Σήμερον εὔθυμος, ζωηρό, εὐδαίμων· μετὰ μίαν ἡμέραν καταβεβλημένη καὶ περίλυπος μέχρι θανάτου. Κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας τὸ χρηματιστήριον ἀνέλαβε τὴν ἀρχαίαν ζωηρότητά του καὶ αἱ ἐλπίδες ἦσαν χρυσαῖ. Ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐπέλθῃ νέα ἀποθάρρυνσις!

Ὅ,τι πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν ἀνεφέρομεν ὡς ψήμην περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν σερβικῶν σιδηροδρόμων, τοῦτο καὶ ἐπραγματοποιήθη. Τοὺς σερβικοὺς σιδηροδρόμους ἀνέλαβον ἡ αὐστριακὴ τράπεζα τῶν Χωρῶν (Länderbank) καὶ ἡ προσεφλητικὴ τῶν Παρισίων τράπεζα, αἵτινες συνενοηθεῖσαι μετὰ ἑτέρων ἀγγλικῶν καὶ γαλλικῶν τραπεζιτικῶν οἴκων, ἐσχημάτισαν ἑταιρίαν "διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν σιδηροδρόμων τῆς Σερβίας (Compagnie pour la construction et l'exploitation des chemins de fer de Serbie). Ἡ νέα αὕτη ἑταιρία, ἧς τὰ κεφάλαια ὡρίσθησαν εἰς 15 ἑκατομ. φράγκων, χρήζει μόνον τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἐμποροδικείου τῶν Παρισίων καὶ τῆς σερβικῆς κυβερνήσεως ἢ κάλλιον εἰπεῖν τῆς Σκουπτσίνας. Ἐκ τῶν 40 ἑκατομ. φράγκων, ἃ ἡ σερβικὴ κυβέρνησις εἶχε παρὰ τῇ Union générale, ἐπιστρέφονται αὐτῇ τὰ 20. Τὰ δὲ ἐπίλοιπα θέλουσι καλυφθῇ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς νέας ἑταιρίας, ἐν μέρει δὲ ὑπὸ τῶν ὁμολογιῶν τῶν σερβικῶν σιδηροδρόμων.

Καὶ ἡ ἄλλη ψήμη, περὶ ἧς ἀνεφέρομεν ἐν τῇ τελευταίᾳ ἡμῶν ἐπιθεωρήσει, ἐπιβεβαιοῦται δυστυχῶς. Κατωρθώθη ἡ ἵδρυσις τῆς Union nouvelle ὑπὸ τοῦ ἀναγεννωμένου Bontroux μὲ κεφάλαιον 50 ἑκατομμυρίων φράγκων. Νέα πρόβατα πρὸς κούρευμα!

Τὴν αὐστριακὴν ἀγορὰν ἐπασχολεῖ τὸ ζήτημα περὶ καλύψεως τοῦ ἐλλείμματος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ κράτους. Κατὰ τὰς ἐπισήμους πληροφορίας φαίνεται ὅτι ἀπεφασίσθη νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο διὰ τῆς ἐκδόσεως δανείου 42 μὲν ἑκατομ. φιορινίων πρὸς 5 %, 14½ δὲ ἑκατομ. πρὸς 4½ %. Ἐπίκουρος ἔρχεται ἡ Πιστωτικὴ τῆς Αὐστρίας τράπεζα, τὸ ἰσχυρότατον τοῦτο πιστωτικὸν κατάστημα. Προεξάρχει ἐν αὐτῷ ἡ ὁμὰς Ῥότσιλδ, ὅπερ ἐπέφερε καὶ τὴν τελευταίαν ὕψωσιν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ. Σημειωτέον ὅτι ἐπίκειται καὶ ἔκδοσις οὐγγρικῶν ὁμολογιῶν πρὸς 5 %.

Τὰ γερμανικὰ χρηματιστήρια ἐπηρεάσθησαν ὑπὸ τοῦ τελευταίου ἰσολογισμοῦ τῆς προεξοφλητικῆς τοῦ Βερολίνου ἑταιρίας (11½ %). Ἐλλειπούσης ὅμως τῆς ἐξωθεν ὠθήσεως, ἡ ὕψωσις δὲν διετηρήθη.

Ἐν τέλει καὶ κωμικόν τι ἐπεισόδιον. Πρόκειται περὶ κλοπῆς 40 χιλ. φράγκων. Ὁ διευθυντὴς τῆς Caisse hypothécaire du Canton de Genève εἶχε παραδώσει εἰς ἕνα τῶν συμβούλων ὁμολογίας τινὰς τοῦ καταστήματος τούτου ὅπως πωλήσῃ αὐτὰς ἐν Παρισίοις. Ὁ Κύριος οὗτος μεταβαίνει εἰς Παρισίους, ἐπανέρχεται καὶ λέγει τῷ διευθυντῇ ὅτι δὲν ἐπώλησε τὰς ὁμολογίας ἀλλὰ τὰς ἐνεχείρισεν. Ὁ δὲ διευθυντής, ἀντὶ νὰ συλλάβῃ τὸν καταχραστήν, σπεύδει νὰ τῷ ἐγχειρίσῃ τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν πρὸς ἐξαγορὰν τῶν ἐνεχειρισθεισῶν ὁμολογιῶν. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ φίλος, ἅμα λαβὼν τὰ χρήματα, ἐγένετο ἄφαντος.

Ὁ τόκος τῆς προεξοφλήσεως κατεβιβάσθη καὶ πάλιν, ἐν Λονδίνῳ μὲν ἐντὸς δύο ἑβδομάδων δίς, ἀπὸ 5 εἰς 4½ καὶ ἀπὸ 4½ εἰς 4 %, ἐν δὲ Βερολίνῳ καὶ Παρισίοις ἀπὸ 4½ εἰς 4 %.

Λ.

ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

τοῦ Ἑλληνικοῦ κομητάτου ἐν Λονδίνῳ.

Τὸ παρελθὸν Σάββατον τὸ ἑσπέρας ἐλάβε χώραν ἐν Λονδίνῳ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ κομητάτου ὀργανισθὲν συμπόσιον διὰ τὴν εἰρηνικὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ κόμης Ῥοζβερῆς κατεῖχε τὴν θέσιν τοῦ προέδρου. Παρευρέθησαν δὲ εἰς τὴν ὡραίαν τελετὴν πλεῖστοι ὅσοι Ἄγγλοι φιλέλληνες καὶ ἐν τῶν διακεκριμένων ὁμογενῶν ἡμῶν ἀρχοντ. ἥτοι ὁ ἐπιτετραμμένος τὰ τῆς Ἑλλάδος κοὶ οἱ Κύριοι Α. Ἰωνίδης, Μ. Κορυαλένιος, Βαλιέρης, Α. Ῥάλλης, Ε. Ῥοδοκανάκης, Σκλάβος, Σ. Κατζόπουλος ἐκ Μαγκεστρίας, Ι. Α. Κλάδος, πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιρμιγχάμῃ. Προπόσεις ἐγένοντο πολλαὶ καὶ λόγοι εὐθυσιαστικοὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐξεφωνήθησαν. Εἰς τὴν πρόποσιν τοῦ κόμητος Shaftesbury ὑπὲρ τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἀπήντησεν ὁ Ἕλλην ἐπιτετραμμένος, μνησθεὶς τῆς ἀδιαλείπτου εὐγνωμοσύνης τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, ἧς ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος τὸ αἴσιον τῶν τελευταίων διαπραγματεύσεων ἀποτέλεσμα. Ὁ Πρόεδρος προέπιε κατόπιν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς Ἑλλάδος, ἣν ηὐχήθη νὰ ἴδῃ προεξάρχουσαν ἐν μέσῳ τῶν γειτονικῶν αὐτῆς ἐθνῶν ὡς ζωηρὸν καὶ ἀκτινοβόλος φάρος τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ τῆς Ἀνατολῆς. Ζωηραὶ ζητωκραυγαὶ διεδέχθησαν τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἡ μουσικὴ ἐπαιάνισε τὸν ὕμνον τῆς Ἐλευθερίας, μεθ' ὃ ἐγράμματεὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ κομητάτου ἀνέγνωσε συγχαρητήρια τηλεγραφήματα τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος, τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τοῦ Βόλου καὶ ἄλλα. Ὁ λόρδος Δαλουζῆς προέπιε ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ κομητάτου, τοῦ ἀόκνου καὶ ἀφιλοκερδοῦς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐργασθέντος. Κατόπιν ὁ βουλευτὴς Ἀρνόλδος ἐξεφώνησεν ὡραιότατον καὶ σπουδαῖον λόγον, καταδείξας τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ἡ Ἀγγλία εἰς τὸ ἑλληνικὸν ζήτημα. Τέλος μετά τινας ἀκόμη προπόσεις ἡ λαμπρὰ τελετὴ ἔληξεν, ἀφήσασα εἰς πάντας τοὺς παρευρεθέντας ἀνεξάλειπτον καὶ ὡραίαν ἐντύπωσιν.

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ.

Dumont, A., Les céramiques de la Grèce propre. Partie I: Vases peints. Paris. φρ. 20.—

Trois poëmes grecs du moyen-âge, inédits, recueillis par le Prof. W. Wagner. Paris. μάρκ. 12.—

Gregorovius, Athenaïs. Geschichte einer byzantinischen Kaiserin. Leipzig. μάρκ. 6.—

Perrot, G., et Ch. Chipiez, Histoire de l'art dans l'antiquité. Egypte, Assyrie, Perse, Asie mineure, Grèce, Etrurie. Rome. Tome I. L'Egypte. Paris. φρ. 30.—

Collignon, M., Manuel d'Archéologie grecque. Paris. φρ. 3.50

Pressuhn, Em., Pompeji. Die neuesten Ausgrabungen von 1874 bis 1881. Leipzig. ("Ἔκδοσις πολυτελεστάτη.) μάρκ. 100.—

Sardagna, V., Storia della Grecia antica dalle origini alla colonizzazione dell' Asia minore. Verona. φρ. 3.50

Girard, P., L'Asclépicion d'Athènes. Paris. φρ. 5.50

Majonica, H., Aquileja zur Römerzeit. Götz.

Euripides, Tragedie, volgarizzate da G. de Spuchés. Palermo. φρ. 5.—

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας. Ἡ ἑσχάτως γενομένη παρὰ τὸ Λονδίνον ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας εἶναι ἡ ἕκτη κατὰ τὸ διάστημα τῆς τεσσαρακονταπενταετοῦς βασιλείας της. Οὐδεμία τῶν ἀποπειρῶν τούτων ἐπέτυχεν, ἡ δὲ βασίλισσα οὐδὲ ἐπ' ὀλιγιστον ἐπληγώθη. Ἡ πρώτη ἀπόπειρα, ἡ καὶ ἐπικινδυνωτέρα πασῶν, ἐγένετο τῇ 10 Ἰουνίου 1840, τέσσαρας μόλις μῆνας μετὰ τὸν γάμον της. Δεκαοκταετὴς νέος, Ὄξφορδ ὀνόματι, ἐπυροβόλησε δίς κατὰ τῆς ἀνάσσης ἐξερχομένης μετὰ τοῦ συζύγου της τῶν ἀνακτόρων. Ὁ Ὄξφορδ δικασθεὶς ἀκηρύχθη φρενοβλαβής, καὶ ἐκλείσθη ἐν φρενοκομείῳ. Ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρίτη ἀπόπειρα ἐγένοντο ἐν ἔτει 1842 ὑπὸ δύο δυσμόρφων καὶ κυρτῶν ἀνδρῶν, Francis καὶ Beau, καὶ ὁ μὲν πρῶτος κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἀλλ' ἡ βασίλισσα τῷ ἐχάρισε τὴν ζωήν, ὁ δὲ δεύτερος εἰς εἰρκτήν, ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανε. Τῷ 1850 ἐγένετο ἡ τετάρτη ἀπόπειρα ὑπὸ ἀνθυπολοχαγοῦ τινος Ῥοβέρτου Pate, ὅστις θέλων νὰ ἐκδικηθῇ διότι δὲν προεβιβάσθη, ἐκτύπησε τὴν βασίλισσαν, ἐξερχομένην τῆς ἁμάξης, διὰ ῥάβδου εἰς τὸ πρόσωπον. Μὲ ἕλας τὰς προσπαθείας τοῦ δικηγόρου του νὰ τὸν χαρακτηρίσῃ φρενοβλαβῆ, ὁ Pate κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν ἐνόρκων εἰς ἑπταετῆ εἰρκτήν. Τῷ 1872 ἐγένετο ἡ ἑβδόμη ἀπόπειρα, ἥτις εἶχε καὶ τὸ κωμικόν της μέρος, διότι ὁ δολοφόνος ἐκράτει ὅπλον κενὸν καὶ τεθρυμμένον εἰς τὴν δεξιὰν διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν βασίλισσαν ἔγγραφον, κονδύλιον καὶ μελάνην πρὸς ὑπογραφήν. Ὁ νέος οὗτος οὐδὲ κἂν παρεπέμφθη εἰς τὸ κατωφλιοδικεῖον, ἀλλ' ἐκλείσθη κατ' εὐθεῖαν ἐν φρενοκομείῳ. Ἡ ἕκτη τέλος ἀπόπειρα εἶναι ἡ τῶν τινων ἡμερῶν ὑπὸ τοῦ Μακ-Λῆν γενομένη. Φαίνεται ὅτι καὶ ὁ δολοφόνος οὗτος θὰ κηρυχθῇ φρενοβλαβής.

Κατὰ τοῦτο τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος εἶναι πολὺ ἀρρωστικόν. Χαρακτηρίζον τοὺς τοιούτους κακόφρονας φρενοβλαβεῖς καθιστᾷ αὐτοὺς ἐντελῶς ἀσήμους καὶ ἀξίους οἴκτου, ὡρίμους δὲ μόνον διὰ τὸ φρενοκομεῖον. Ἴσως προβαίνει συνήθως εἰς τὸ μέτρον τοῦτο ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἕνεκα τῆς φρικώδους ποινῆς, ἣν οἱ ἀγγλικοὶ νόμοι ἐπιβάλλουσι τοῖς βασιλοκτόνοις. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ εἰς θάνατον καταδικασθεὶς βασιλοκτόνος καταπράττεται εἰς τέσσαρα τεμάχια, ὧν τὸ μὲν βέον νὰ ἐκτίθηται ἐν δημοσίᾳ πλατείᾳ τοῦ Λονδίνου, τὸ δεύτερον ἐν Οὐαλλίᾳ, τὸ τρίτον ἐν Ἐδιμβούργῳ καὶ τὸ τέταρτον ἐν Δουβλίνῳ.

Ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν ὑδρογραφιῶν ἐν Παρισίοις. Ὁ γνωστὸς μυθιστοριογράφος Ἀλέξανδρος Δουμᾶς, ἀγοράσας πρό τινων ἐτῶν εἰκόνα, παριστάνουσαν Ἰουδαῖον ἔμπορον, ἔργον τοῦ διακεκριμένου ζωγράφου Jacquet, ἐπώλησεν αὐτὴν ἀγάτως εὐρὼν συμφέρουσαν τιμήν. Τοῦτο ὁ ζωγράφος, ὅστις χάριν φιλίας τῷ εἶχε παραχωρήσει αὐτήν, ἐθεώρησεν ὡς προσβολήν, καὶ ἵνα ἐκδικηθῇ ἐζωγράφισεν ἑτέραν εἰκόνα, παριστάνουσαν καὶ ταύτην Ἰουδαῖον ἔμπορον, ἀλλὰ εἰς τὸν Ἰουδαῖον ἔδωκεν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου τοῦ Δουμᾶ. Τὴν εἰκόνα ταύτην ἐξέθηκε δημοσίᾳ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν ὑδρογραφιῶν, ἔνθα ἐκίνει τὴν περιέργειαν τοῦ πλήθους. Οἱ περὶ τὸν Δουμᾶν διατείνονται ὅτι ὁ Δουμᾶς ἠγόρασε τὴν πρώτην εἰκόνα χαριζόμενος τῷ φίλῳ του ζωγράφῳ, ὅστις εὑρίσκετο τότε εἰς χρηματικὰς δυσχερείας. Ὁπωσδήποτε τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἔγεινεν ἀφορμὴ μεγάλου σκανδάλου καὶ δίκης, διότι περὶ τὴν ἑσπέραν τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐκθέσεως ὁ ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸς τοῦ Δουμᾶ μεταβὰς εἰς τὴν αἴθουσαν ἐκύτησε διὰ ῥαβδίας ῥάβδου κατὰ τῆς εἰκόνος, ἥτις ἐδλαβεῖσα εἰς πολλὰ μέρη ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τοίχου καὶ κατεστράφη. Ὁ ζωγράφος ζητεῖ τώρα μεγάλην χρηματικὴν ἀποζημίωσιν, καὶ ἡ δίκη, ἐκκρεμὴς εἰσέτι, κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον ὅλων τῶν κύκλων τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης.

Ἀνέκδοτοι μουσικαὶ συνθέσεις τοῦ Schubert. Ὁ ἐν Βιέννῃ διαμένων διακεκριμένος ὁμοεθνὴς ἡμῶν, κύριος Νικόλαος Δούμβας, ὁ γνωστὸς διὰ τὸ φιλόμουσον αὐτοῦ, ἔχει συλλογὴν πολύτιμον ἀνεκδότων τεμαχίων τοῦ ἐξόχου μουσικοῦ Φραγκίσκου Schubert. Τὰ χειρόγραφα ταῦτα εἶσιν ἀληθὴς θησαυρός, συλλεγεὶς μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ μετὰ πλείστης ὅσης φιλοκαλίας ὑπὸ τοῦ κ. Δούμβα. Ἐν τοῖς τεμαχίοις τούτοις ὑπάρχουσι διάφορα μελοδράματα, τὰ μὲν ἐντελῶς ἀπεπειρασμένα, τὰ δὲ ἀκμὴ ἡμιτελῆ· πρὸς δὲ καὶ πέντε συμφωνίαι, δεκαοκτὼ λειτουργίαι, δεκαπέντε τεμάχια διὰ τὸ κλειδοκύμβαλον, τριάκοντα χοροὶ καὶ πολλὰ ἄλλα ἔργα μεγάλης ἀξίας. Οἱ ὀλίγοι ἰδόντες τὴν σπανίαν ταύτην συλλογὴν εὑρίσκουσιν αὐτὴν τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρουσαν.

Τὸ ὄπιον. Τὰ ζηληταριώδη ἀποτελέσματα τοῦ ὀπίου ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ εἶναι ἀρκούντως γνωστά. Τὸ ὄπιον ἐξάγεται κυρίως ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκ Περσίας, Τουρκίας, Αἰγύπτου καὶ Ἰνδιῶν· παράγεται δὲ ἐκ τῶν κορυφῶν τοῦ ὑπνωτικοῦ μήκωνος, καὶ διαφοροτρόπως. Οἱ συνηθέστεροι τρόποι εἶναι ὁ διὰ χαράξεως τοῦ φυτοῦ, ἐξ οὗ ἐκρέει ὑγρὸν γαλακτῶδες στερεοποιούμενον ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν, καὶ ὁ διὰ τῆς ἀποθράσεως τοῦ φυτοῦ. Ὁ δεύτερος οὗτος τρόπος εἶναι ὁ συνήθης ἐν Κίνᾳ. Τὸ παραγόμενον ὑγρὸν στερεοποιεῖται διὰ τῆς ἐξατμίσεως καὶ τὸ ἐκχύλισμα τοῦτο εἶναι τὸ τιθέμενον εἰς τὴν καπνοσύριγγα τοῦ ὁποιότου. Ὁ μέσος ὅρος τοῦ ὀπίου, ὃν καπνίζει καθ' ἑκάστην ὁ Σίνης εἶναι 15 γραμμαρίων ὡς ἔγγιστα· ἄρχεται δὲ καπνίζων τὸ ὄπιον ἀπὸ τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας του. Οἱ κατ' ἐξοχὴν ποιούμενοι χρῆσιν αὐτοῦ εἶναι οἱ μανδαρῖνοι, ὑπάλληλοι καὶ λόγιοι, καὶ αἱ ἐργατικαὶ τάξεις. Αἱ μεσαῖαι τάξεις εἶναι ἐγκρατέστεραι.

Νέον περίστροφον πυροβόλον. Τῇ 15 Φεβρουαρίου ἐγένοντο ἐν Τουλῶνι τῆς Γαλλίας δοκιμαὶ διὰ νέου περιστρόφου πυροβόλου (canon-revolver), τείνουσαι εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς προφυλάξεως τῶν πολεμικῶν πλοίων ἀπὸ τῶν τορπιλλοφόρων ἀτμακάτων. Αἱ δοκιμαί, ἐπιτυχοῦσαι πληρέστατα, ἀπέδειξαν ὅτι ἐν συγκρούσει τορπιλλοφόρου μετὰ πολεμικοῦ πλοίου, ἔχοντος τοιοῦτο πυροβόλον, τὸ τορπιλλοφόρον οὐδέποτε δύναται νὰ πλησιάσῃ ἀρκούντως, ὅπως ἐπιτεθῇ μετὰ ἀποτελέσματος. Ἐφαρμοζομένης τῆς νέας ταύτης ἐφευρέσεως τὰ τορπιλλοφόρα καὶ τορπιλλακονιστικὰ πλοῖα καθίστανται ἐντελῶς ἄχρηστα.

Ἐκδίκησις ποιητοῦ. Νέος ποιητὴς ἐν Λονδίνῳ, ὀνόματι Shebiu ἐπαρουσίασεν εἰς ἐκδότην τινὰ τῆς πόλεως πολυσέλιδον χειρόγραφον, καὶ ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας ἐλάμβανε τὴν στερεότυπον ἀπάντησιν, ὅτι ὁ βιβλιοπώλης δὲν ἔλαβεν ἀκόμη τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν ν' ἀναγνώσῃ τὸ ἔργον. Κατὰ τὴν τελευταίαν του ἐπίσκεψιν ὁ ποιητὴς ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν ὅτι τὴν 27 Σεπτεμβρίου θέλει ληφθῇ ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις. Ὅτε δὲ τὴν ὡρισμένην ἡμέραν μὲ τάλλουσαν καρδίαν ἐνεφανίσθη εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐκδότου, νέα πάλιν τῷ ἐτάχθη προθεσμία. — Περὶ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐκάθητο ὁ ἐκδότης ἡσύχως ἐν τῷ γραφείῳ του, ὅτε εἰσῆλθεν ὁ ποιητὴς συνοδευόμενος ὑπὸ δύο φίλων του, καὶ ἐν ᾧ οἱ δύο ὀπαδοὶ ἔδεσαν σφιγκτῶς ἀπὸ τοῦ σκαμνίου του τὸν βιβλιοπώλην, ὁ ποιητὴς τῷ ἀνέγνωσε τὸ ποίημά του ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου στίχου. Ἐννοεῖται ὅτι μετὰ τὸ σωμβάν τοῦτο οὐδὲ λόγος ὑπῆρχε πλέον περὶ παραδοχῆς τοῦ χειρογράφου.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ.

Ἐν τῷ κακουργιοδικείῳ· "Κατηγορούμενε, κατεδικάσθης ἄλλοτε;" — Ναί, κύριε Πρόεδρε, δύο φορὰς ἀπὸ τοὺς ἰατρούς.

* * *

Κύριός τις ἀτυχὴς εἰς τὰς χρηματιστικάς του ἐπιχειρήσεις ὡς καὶ εἰς τὰ οἰκογενειακά του, λέγει στενάζων· "Πόσον πικρὰ εἶναι ἡ ζωή!" — Ἡ κόρη του, μικρὸν κοράσιον πενταετές, τὸ ὁποῖον ἔπαιζεν ἐκεῖ πλησίον, τῷ εἶπε· "Διατὶ δὲν βάζεις ὀλίγην ζάκχαριν, πατέρα;"

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

κ. Σ.... ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Γίνεται σκέψις περὶ αὐξήσεως τῶν περιεχομένων τοῦ Ἑσπέρου. Ἐννοεῖται ὅτι πρώτιστον τῆς διευθύνσεως μέλημα εἶναι, ὅπως βαθμηδὸν τελειοποιήσῃ τὸ φύλλον ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς φιλόφρονας ἐκφράσεις σας. — κ. Δ. Κ... ἐν Πειραιεῖ. Τὸ ζητηθὲν τεῦχος (ἀρ. 18) ἀπεστάλη Ὑμῖν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι τὸ ἐλάβετε. — κ. Ι. Π... ἐν Λονδίνῳ. Λυκούμεθα ὅτι δὲν εὑρέθη κατάλληλος φωτογραφία τοῦ νέου ὁρθοδόξου Ναοῦ. Ἐὰν σταλῇ ἡμῖν ἡ ἄλλη εἰκών, περὶ ἧς ἀναφέρετε, τοῦτο πολὺ θέλει μᾶς εὐχαριστήσει. — κ. Σ... ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ἐκατοικήσετε ἐν Γερμανίᾳ καὶ γνωρίζετε ἐκ πείρας πόσον οἱ Γερμανοὶ εἶναι ὀραδυκίνηνοι. Δὲν ὑπάρχει μέσον, δι' οὗ νὰ ἐμβάλλῃ τις αὐτοὺς ὀλίγην ζωηρότητα. Διὸ καὶ ἀπαιτεῖται μεγάλη δόσις ὑπομονῆς. — κ. Α. Ρ... ἐν Ὀδησσῷ. Παρηγορηθεῖτε, διότι καὶ ἐνταῦθα οἱ παγοδρομοῦντες τὰ αὐτὰ ἔπαθον ἐφέτος. Ὁ ἐκτάκτως γλυκὺς χειμὼν ἐζημίωσεν οὐ μόνον τοὺς ἐνοικιαστὰς τῶν λιμνῶν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνθρακοπώλας... πρὸς χαρὰν τοῦ μεγαλειτέρου πλήθους. — κ. Ο... ἐν Ταγανίῳ. Τὸ "ἄσμα τοῦ Χιαβάθα" θέλει ἐκδοθῆ καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ τόμῳ κομψῶς δεδεμένῳ. — κ. Π. Α.... ἐν Γένοᾳ. Πολὺ μᾶς εὐχαριστησεν ἡ ὑμετέρα ἐπιστολὴ ὡς καὶ τὸ ἐν αὐτῇ μικρὸν φιλολογικὸν ἔργον σας. Ὡς πρὸς τὰς ἀδυναμίας, ὧν τὴν ἐξομολόγησιν τοσοῦτον χαριέντως ποιεῖτε, δὲν συμφωνοῦμεν δι' ὅλου μεθ' ὑμῶν, διότι πολλὰ ἔχομεν τοῦ ἐναντίου δείγματα.

ΛΥΣΙΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ Γ'.

		Ε	Υ	Α		
	Μ	Ι	Ν	Ω	Σ	
Λ	Χ	Ε	Λ	Ω	Ο	Σ
	Θ	Η	Β	Α	Ι	
		Ν	Λ	Ι		

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STR. 19. LEIPZIG.

ΚΑΚΑΟΝ ΤΟΥ ΒΑΡΩΝΟΥ ΛΗΒΙΓ
(LIEBIG).

Εὕρηται παρ' ἅπασι τοῖς φαρμακείοις καὶ παντοπωλείοις τοῦ Κόσμου.

[92

Τὸ ξυλογραφικὸν τοῦτο κατάστημα εἶναι ἓν τῶν ἀρίστων ἐν Λειψίᾳ, χαίρει δὲ καὶ φήμην καλὴν ἐν ὅλῃ τῇ Γερμανίᾳ.

Πᾶσα παραγγελία, ἀνατιθεμένη εἰς τὸ εἶδος τῆς ξυλογραφίας, ἐκτελεῖται προθύμως καὶ ταχέως. Αἱ τιμαὶ εἰσὶ συγκαταβατικαί.

Τὸ κατάστημα τοῦτο, ἐν ᾧ ἐργάζονται ἄριστοι τεχνῖται, εἶναι ἤδη ἱδρυμένον πρὸ 25 ἐτῶν, καὶ ἐξετέλεσε πλεῖστα ὅσα καλλιτεχνικὰ ἔργα ἄξια λόγου καὶ διὰ διαφόρους γραφικὰς ἐπιθεωρήσεις καὶ διὰ διδακτικὰ βιβλία.

Ὁ μακρὸς αὐτοῦ βίος εἶναι δι' αὐτὸ ἡ καλλιτέρα αὐστασις. [67

REINH. TETZER. ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ.

Ἐργοστάσιον δι' ἀτμοῦ πρὸς κατασκευὴν μελάνης. Ἐν αὐτῷ κατασκευάζεται ἡ περίφημος μελάνη ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Kaisertinte (αὐτοκρατορικὴ μελάνη), τῆς ὁποίας ἡ χρῆσις ἐγένετο παγκόσμιος. Τὸ ἐργοστάσιον ἔχει ἀποθήκας διαφόρων εἰδῶν μελάνης ἐν Ἀμστελοδάμῳ, ἐν Στοκόλμῃ, Μαδρίτῃ, Πετρουπόλει, Μόσχᾳ, Νεαπόλει καὶ Νέᾳ-Ὑόρκῃ.

[56

EAU DE COLOGNE.

[127

Τὸ ἄριστον καὶ μόνον γνήσιον κατὰ τὰς πρωτοτύπους συνταγὰς τοῦ ἐφευρετοῦ κατασκευαζόμενον Ὕδωρ τῆς Κολωνίας εὕρηται παρὰ τῷ Κυρίῳ

ΙΩΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑ ΦΑΡΙΝΑ,
JÜLICHS-PLATZ No. 4
ἐν ΚΟΛΩΝΙΑ,

προνομιούχῳ προμηθευτῇ πολλῶν αὐτοκρατορικῶν καὶ βασιλικῶν αὐλῶν, κατόχῳ τῶν μεταλλίων καὶ βραβείων πασῶν τῶν παγκοσμίων ἐκθέσεων. Ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τῶν ἀγοραστῶν, ὅτι ἑκάστη φιάλη τοῦ ἀρωματικοῦ τούτου ὕδατος δέον νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα **Johann Maria Farina,** καὶ τὴν διεύθυνσιν· **Jülichs-Platz No. 4.**

ΤΟ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ

ἐν ΛΕΙΨΙΑι καὶ ΒΕΡΟΛΙΝΩι,

ἓν τῶν γνωστοτέρων χαρτοπωλείων τῆς Γερμανίας, προμηθεύει χάρτην παντὸς εἴδους καὶ ὅλων τῶν χρωμάτων εἰς τιμὰς συγκαταβατικάς.

Δέχεται παραγγελίας ἐξ ὅλων τῶν μερῶν, ἃς ἐκτελεῖ μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ταχύτητος καὶ ἀκριβείας.

Τιμολόγια καὶ δείγματα πρόχειρα.

BERTH. SIEGISMUND.

[126

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 καὶ 15|27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = δρόβλια 16).
Τιμὴ καταχωρίσεως δι' ἕκαστον στίχον φοίνικ. 50.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ καὶ ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ· κ. Δημ. Α. Κορομηλᾶς, γραφεῖον "Ἐφημερίδος". ΚΕΦΑΛΗΝΙΑ· κ. Μιχαὴλ Π. Μαντζαβίνος. ΚΕΡΚΥΡΑ· κ. Ι. Ναχαιώλης. ΖΑΚΥΝΘΟΣ· κ. Ν. Παππαδόπουλος. ΒΩΛΟΣ· κ. Νικ. Γεωργιάδης, ἰατρός. ΣΥΡΟΣ· κ. Δ. Β. Ἀθηναῖος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ ΑΙΓΥΠΤΟΣ· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπωλεῖον "Ὁ Φοῖνιξ" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάθης, βιβλιοπώλης. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ· κ. Σ. Γρέσσος, βιβλιοπώλης. ΚΑΒΑΛΑ· κκ. Α. Γ. Κούζη καὶ Σα. ΜΥΤΙΛΗΝΗ· κ. Σενοφῶν Γκορτζιάτης. ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ· Λίδεο, Ἀναστάς Ἀλεξανδρίδης. ΣΑΜΟΣ· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. ΒΗΡΥΤΟΣ· κ. Χρ. Χριστοφόρου. ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ· κ. Ν. Δόσιος.

ΛΕΜΗΣΣΟΣ καὶ ΝΙΚΩΣΙΑ Κύπρου· κ. Π. Δ. Παπαδάκης. ΛΑΡΝΑΞ· κ. Ἰωάννης Πιερίδης. ΛΕΥΚΩΣΙΑ· κ. Π. Κωνσταντινίδης.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Ἀριστόδημος Δ. Βοσκώφ. ΓΑΛΑΖΙΟΝ· κ. Δ. Ι. Σαρεγιάννης. ΙΒΡΑΙΛΑ· κ. Ἰωάννης Δ. Βοσκώφ. ΤΟΥΡΝΟ-ΜΑΓΟΥΡΕΛΝ· κ. Διον. Ι. Μηλιφρέσης. ΚΟΡΑΒΙΑ· κ. Νικόλαος Καραβίας. ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ· κ. Νικ. Κουκλέλης. ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ· κ. Εὐθυμ. Πετελᾶς.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. ΜΟΣΧΑ· κ. Γρηγ. Ι. Ροσσόλυμος. ΟΔΗΣΣΟΣ· κ. Θεμιστ. Λ. Σολομιός. ΠΑΓΡΑΝΙΟΝ· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ· κ. Στέφ. Ἀνδέρδας. ΡΕΙΣΚ· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. ΝΙΚΟΛΑΙΕΦ· κ. Θεόδωρος Λυκιαρδόπουλος. ΒΕΡΔΙΑΝΣΚΑ· κ. Νικ. Γ. Τζιτζέλης. ΣΜΑΛΛΑΙΟΝ· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ· κ. Α. Καρδόνης. ΠΟΤΙΟΝ· κ. Περικλῆς Ν. Κομηλιάδης.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ· κ. Ἰωάν. Α. Περβάνογλους. ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ· κ. Γ. Θ. Σκρυνῆς.

ΡΟΥΣΤΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.

ΤΕΡΓΕΣΤΗ· κ. Γεώργιος Γεωργούλης. ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ· κ. Ἰωάν. Κ. Σταυρίδης.

ΝΕΑ-ΥΟΡΚΗ· κ. Δημ. Ν. Μπότσαρης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα εἰσέτι δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπισταισίαι, οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ γίνωσι συνδρομηταὶ ἐπὶ προκαταβολῇ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποτεινόμενοι εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (ELSTER-STRASSE No. 19) ἐν ΛΕΙΨΙΑι, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ELSTER-STRASSE No. 19. LEIPZIG.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.
Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.